

Judikatura.

(Pořádá J. Purcner.)

Praktické případy.

Příspěvek k ustanovení § 92. všeob. obč. zák.

Zemský soud v Brně jako soud rekursní ve věci V. S., rolníka v O., t. č. vojína pěšího pluku v J., o navrácení se jeho manželky E. S. do společné domácnosti v domě čís. 33 v O., vyhověl stížnosti E. S. do usnesení c. k. okr. soudu S. ze dne 27. března 1918, ^{Nc I 333/18}₉, usnesení prvního soudu změnil v ten rozum, že se shora uvedená žádost V. S. pro tentokrát zamítá.

D ů v o d y :

Chce-li manžel žádati, aby se manželka k němu vrátila, musí si na před opatřiti podmínky k řádnému soužití, t. j. zvláštní vlastní byt, domácnost (§ 92. ob. z. obč.) a možnost, ženu slušně živiti (§ 91. ob. z. obč.); těch se však V. S. dle spisů nedostává. Neboť jest sám, jak zjištěno, od května 1915 v činné službě vojenské v J., nyní má do 30. června 1918 dovolenou a zdržuje se a žije u svých rodičů ve stavení čís. 33 v O.; tato usedlost patří, jak též je zjištěno, z polovice jeho rodičům, jimž ji byl smlouvou ze dne 9. října 1916 postoupil, a z druhé polovice jeho manželce E. S.; správu manželčiny polovice usedlosti odevzdal V. S. svým rodičům plnou mocí ze dne 9. září 1916, ona jim ji zakázala dopisem ze dne 18. června 1917 a manželka vypověděla správu svého majetku podáním ze dne 22. prosince 1917, Nc I 395/17. V. S. nemá tedy nyní vůbec stálého zvláštního vlastního bytu, domácnosti, hospodářství neb jiné živnosti.

Jest sice dle §u 92. ob. z. obč. povinností ženy, aby následovala manžela do bydliště a s ním sdílela společnou domácnost, ale jen do jeho bydliště, nikoliv však do obydlí cizího, tím méně do obydlí jeho rodičů, ježto mezi nimi a E. S. jest nejen napjatý, nýbrž přímo nepřátelský poměr, jak tomu svědčí spory u zdejšího soudu zemského: o složení účtů ze správy její polovice usedlosti čís. 33 v O., o zrušení vlastnického společenství na této usedlosti zahájené, jakož i spisy okr. soudu S., Nc I 331/18, o ustanovení správce této usedlosti. Právě rodiče a žijící s nimi sestru manželovu uvádí stěžovatelka za překážku souladného spoluzití manželského s manželem ve stavení čís. 33 v O., kdežto spoluzití ve zvláštním vlastním obydlí manželově se nevzpírá.

Za takovýchto poměrů, jež jistě neprospívají souladu manželského spoluzití, v nejužším styku a vzájemné nevráživosti společně s manželovými rodiči bydlet, býti od nich v bytě jen trpěna a přijímati snad od nich i živobytí (stravu), nemusí si manželka V. S. dáti líbiti, nemohouc se ani na svého manžela s pravděpodobností spolehnouti, že by se jí proti možným snad a dle zjištěných poměrů zajisté citlivým příkořím spoluobывatelů náležitě zastal (§ 91. ob. z. obč.), an sám ji žaluje — na rozvod jich manželství z viny její a na zrušení svatebních smluv ze dne 18. listopadu 1913.

Nejvyšší soud dovolací stížnosti V. S. nevyhověl.

O d ů v o d n ě n í :

Žádost V. S., aby bylo jeho manželce soudem přikázáno, aby přesídlila do jeho domácnosti v domě číslo 33 v O., byla rekursním soudem právem pro tentokrát zamítnuta a bylo toto opatření odůvodněno věcně a ve shodě se zákonem.

Nesprávně jest, domnívá-li se V. S., že může opíratí svůj návrh o odstupní smlouvu ze dne 26. listopadu 1913, která upravuje výminek jeho

rodičů a dle níž mají tito právo bydletí společně s hospodáři a býti živeni u jejich stolu. Povinnost manželky následovati muže do jeho bydliště může býti vyvozána pouze ze zákona, nikdy však ze smlouvy, dokonce pak z takové, již uzavřela s třetími osobami.

Tvrdí-li V. S., že nynější právní stav, totiž vlastnictví jeho rodičů k polovici půllánu čís. 33 v O. má jen »formální« ráz, jest právě na něm, aby napřed co nejdříve opatřil předpoklady pro spořádané manželské spolužití, jichž skutečně není, a aby za tímto účelem zjednal stav, který by jeho manželce zbraňoval namítati, že manžel její nemá vlastního bytu.

Citelná příkoří jsou dokonce důvodem rozvodu a není tedy nerozhodno, poukazuje-li rekursní soud — a to právem — na to, že by E. S. při návratu do domu čís. 33 v O. byla vydána takovým protivenstvím (obdoba §. 109. obč. zák.).

Rozhodná jest však okolnost, že V. S. podal na svou manželku žalobu o rozvod od stolu a lože. Zahájení tohoto sporu nesrovnává se s nynějším návrhem; jest přec v moci žalované, aby se podrobila žalobní prosbě.

(Rozh. nejv. soudu ze dne 22. května 1918, R III 61/18/1.)
A. K.

Príspevek k § 1. druhé dílčí novely (úprava pokud se týče obnova hranice).

V právní záležitosti žalobkyně A. proti žalovanému B. pro porušení v právu vlastnickém k lesu kat. č. 1060 v C., vyhověl zemský soud v Brně odvolání žalobkyně do rozsudku c. k. okresního soudu v J. ze dne 9./9. 1917, č. j. C 24/17/7, naříkaný rozsudek, jakož i předcházející řízení zrušil a žalobu pro nepřípustnost právního pořadu odmítl. Náklady sporného řízení byly vzájemně zrušeny.

D ů v o d y :

Naříkaným rozsudkem byla žalobní prosba, že žalovaný porušil žalující stranu v jejím vlastnictví k lesu kat. čís. 1060 tím, že dne 17. května 1917 v lese tom jednak sám porazil, jednak svými lidmi porazití dal a si odvezl 13 stromů, což jest též povinen uznati, dalšího rušení se zdržeti a zaplatiti útraty sporu, vše do 14 dní pod následky exekuce, zamítnuta a byla žalobkyně k náhradě nákladů sporu obnosem 308 K 29 h k rukám žalovaného odsouzena.

Odvolání bylo vyhověti ovšem z jiných důvodů, než které uplatňuje odvolatelka. Především dlužno se zabývati formální stránkou žaloby a její žalobní prosby. V té příčině vychází soud odvolací z názoru, že jde o vlastnickou žalobu negatorní. Neboť dle ustanovení §u 354. obč. zák. jest vlastnictví právní moc podstatou i užítky věci nějaké dle libovůle nakládati a každého jiného z toho vyloučiti. Dle ustanovení § 366. obč. zák. obsahuje toto právo vlastníkova i právo, buď se zadržené věci od jiného žalobou vlastnickou před soudem domáhati (rei vindicatio), aneb při částečném rušení vlastnictví dle ustanovení §u 362., 523. obč. zák. žádati, aby se zdržel rušebního činu a nahradil škodu. Tato žaloba jest negatorní žalobou vlastnickou, jež čelí proti rušení vlastnictví (§ 354. obč. zák.) žalobkyně k lesu kat. čís. 1060. Dále jest se zabývati skutkovou povahou této žaloby a o jejím poměru k řízení v II. dílčí novele k občanskému zákoníku stanovenému (cis. nařízení ze dne 22. července 1915, č. 208. ř. z.).

Žalobkyně uvádí v žalobě, že jí patří do vlastnictví knihovního i faktického pozemek kat. čís. 1060 les a že s lesem tímto hraničí pozemek kat. č. 1059 les, který patří jednou polovicí do vlastnictví žalovanému. Dále uvádí žalobkyně, že mezi těmito pozemky není žádná pevná a jistá hranice,

takže již před časem byly se žalovaným spory ohledně hranic, dále že si žalobkyně dala z toho důvodu v roce 1916 hranice geometrem na místě samém zjistiti a kolíky poznačiti, načež vyzvala svým právním zástupcem žalovaného, aby tento stanovenou hranicí uznal, týž však dopisem sdělil, že hranic ustanoveným odborným měřením neuznává, jelikož v roce 1870 konán byl již ohledně těch hranic soudní spor, při němž že hranice byly přesně stanoveny a ujednány a že považuje jen hranice tehdy stanovené za správné, že však nesdělil, které to jsou. Konečně uvádí žalobkyně, že žalovaný v květnu 1917 hranici tu ukázal a uznal, že les za vykázanou hranicí jest vlastnictvím strany žalující.

Již z udání žaloby samé vychází, že hranice mezi pozemky kat. č. 1060 a 1059 nejsou pevně a jisté, že jsou tudíž sporné.

Již tato okolnost měla býti soudu I. stolice pohnutkou, aby žalobu vzhledem k ustanovení II. dílčí novely k všeob. obč. zák. pro nepřipustnost pořadu právního odmítl. Prvý soud se také touto otázkou zabýval, nevyvodil však z ní právní následky, nýbrž pustil se do meritálního jednání z toho důvodu, že nelze dle názoru soudu zahájití řízení ve smyslu ustanovení II. dílčí novely, ježto návrhovaatel nese náklady řízení, vyjde-li na jevo, že ohraničení nebylo nutno.

Avšak tato otázka jest rázu podružného, zda-li se má zavéstí řízení nesporné z moci úřední čili teprve na návrh strany. V tomto případě bylo se v prvé řadě zabývatí tím, je-li vůbec právní pořad pro tuto žalobu přípustný čili nic (§ 240. c. ř. s. a § 42. posl. odst. j. n.).

Neboť i první soud zjišťuje ve skutkové povaze, že jest nesporno, že v poslední době povstal mezi spornými stranami spor o hranice mezi uvedenými lesními parcelami. Též z protokolu ze dne 1. září 1917 vyhotoveném na místě samém vychází na jevo, že sporná jest hlavně nejhořejší část hranic, dále že žalovaný označoval 4 kameny a 4 zákopy jako hranice, které však žalobkyně jako hranice neuznala; dále vychází ze sporného řízení, že žalovaný v květnu 1917 nikterak neuznal, že les za ukázanou hranicí jest vlastnictvím žalobkyně. Vychází tudíž nejen z udání žalobních, nýbrž i z celého sporného řízení, že hranice mezi lesními pozemky kat. č. 1059 a 1060 jsou sporné a žalobkyně ani sama neuvádí, že by byla v poslední faktické držbě sporné části. V takovém případě dlužno použítí ustanovení II. dílčí novely k obč. z. Neboť nebyly-li hranice mezi těmi pozemky v roce 1916, pokud se týče z jara 1917, za vzájemného souhlasu stran upraveny, zůstaly nadále sporné a následkem toho stala se též poslední držba pruhu mezi oběma pozemky spornou. Dle ustanovení §u 1. cis. nař. ze dne 22. července 1915 č. 208. ř. z. nelze v takovém případě spor zahájití, nýbrž dlužno takovou záležitost uspořádati v nesporném řízení. To platí i v tom případě, vyjde-li teprve během sporu na jevo, že takový spor má svůj vznik v neurčitosti hranic a že jde o opravu hranic. Slušelo proto se strany prvního soudece k citovanému cis. nařízení vzítí patřičný zřetel a dle toho se zaříditi; jelikož toho dbáno nebylo, jest naříkaný rozsudek jakož i celé řízení zmatečným (§ 477. č. 6. c. ř. s.) a bylo proto postupovati dle ustanovení §u 478. a §. 494. c. ř. s. a uznati, jak svrchu uvedeno.

Výrok o nákladech dosavadního řízení spočívá na ustanovení §u 51. posl. odst. c. ř. s. a to v té úvaze, že dlužno oběma stranám přičítati vinu; žalobkyni, že nepravé řízení zahájila, a žalovanému, že se proti tomu námitkou nepřipustnosti právního pořadu nebránil.

C. k. nejvyšší soud žádné z obou stížností, jak žalobkyně, tak i žalovaného, nevyhověl.

Odůvodnění:

Vytýká-li žalovaný znění nálezu zemského soudu, poukazuje k tomu, že výrok, že se vyhovuje odvolání žalující strany, neodpovídá stavu spisů,

poněvadž rozsudek prvního soudce nebyl brán v odpor pro zmatečnost, jest tolik pravdy na tom, že vzhledem k tomu, že nebyl uplatňován takový důvod odvolací a nebyl učiněn tomuto odpovídající návrh odvolací, nemůže býti ovšem řeči o nějakém úspěchu odvolání žalobkyně; opatření zemského soudu jeví se naopak opatřením z moci úřední, což mohlo býti jasně vyjádřeno. Jest dále pravda, jak to vytýká žalovaný, že v odpor brané rozhodnutí mohlo býti vydáno již v řízení přípravném a stranám mohly býti ušetřeny útraty ústního jednání odvolacího (§§ 471. č. 7, 473., odst. 1., a 477. č. 6. c. ř. s.). Leč ohledně obcu bodů nevykládá žalovaný, jaké důsledky mají býti vyvozeny z jeho stížnosti. Žalovaným vytknuté vady nejsou v žádném případě s to, aby přivodily navrhované obnovení řízení odvolacího. Nepřihlíží se dále ještě k tomu, že jest pochybené, odvolávali se soud odvolací na ustanovení Šu 42., odst. 4. jur. n., poněvadž toto upravuje opačnou skutkovou podstatu; jest jinak v odpor vzaté usnesení bezvadné, jeho odůvodnění vyhovuje stavu věci i zákonu, a žádnému ze stěžovatelů se nepodařilo je vyvrátiti. Úplně postačuje odkázati vývody stížnosti obou stran na rozhodovací důvody stolice odvolací a buďž jen všeobecně podotknuto ještě toto:

Daný případ byl již podle žaloby tak jasný, že kdyby bylo porozuměno úmyslům zákonodárcovým a cílevědomě prováděna jeho nařízení, žaloba mohla býti považována za návrh na opravení sporné hranice a věc mohla býti ihned odkázána na rově, nesporné řízení, jež jest jediné přípustné. Neboť není ponecháno na libovůli strany, aby spor o hranice, ať již jest žalobní návrh formulován jakkoli, byl vyřizován ve formě právní rozepře místo v řízení nesporném. Rozhodné jest toliko, že právní záležitost směřuje patrně k vypořádání sporné otázky hranic. To, co následovalo, ukázalo, že se ze žaloby vyvinul jeden z oněch mrzutých, nákladných, přátelský poměr sousedských sporných stran rušících a ve výsledku nespokojujících sporů — to platí též pro ten případ, kdyby bylo bývalo žalobní prosbě vyhověno, — kteréž chtělo císařské nařízení ze dne 22. července 1915 č. 208. ř. z. odstraniti v zájmu sousedících majitelů pozemků i v zájmu soudů.

Podle toho bylo zamítnouti obě stížnosti, jež usilují o to, aby soudu odvolacímu bylo uloženo pokračovati ve sporu.

Uvážiti bylo jen ještě, zda neměl býti udělen příkaz okresnímu soudu, aby v souvislosti se sporem provedl obnovení a opravení sporné hranice ve smyslu §§. 850. a 851. všeob. obč. z. Toho nebylo však třeba, poněvadž žalující strana ve své stížnosti výslovně prohlásila, že by toto řízení bylo nyní pro ni bezcenným.

(Rozh. nejv. soudu ze dne 3. ledna 1918, R III 132/17.)

A. K.

Návrh žalobcův, aby v rozsudku bylo vyřčeno, že žalovaný osvoboditi se může od plnění předmětu zaplacením sumy peněžité, o které se prohlásil, že jest ochoten ji přijati na místě tohoto předmětu není alternativním návrhem žalobním. — Prohlášení žalobcovo, že žádá peněžitou náhradu místo plnění není změnou žalobního návrhu. Nastane-li nemožnost plnění následkem veřejných opatření není prodávající k náhradě pro neplnění povinen (§§ 235., 410. c. ř. s. čl. 355. a 356. obch. z. a § 1447. obč. z.).

Rozsudkem kr. s. v N. J. byla zamítnuta žaloba, aby žalovaná odsouzena byla dodati žalobci vagon (70 tun) holandských nasolených sledů, z těchto

d ů v o d ů :

Žalobce — bydlící v Krakově — tvrdí, že dne 22. září 1916 koupil od žalované (ve Slezsku) tři vagony holandských nasolených sledů za smlouvenou cenu, že žalovaná měla toto zboží na skladě, že jeden vagon měl dodán býti promptně hned, kdežto o ostatních dvou žalobce sobě vyhradil právo, že bude jimi do čtyř neděl disponovati. První dva vagony byly správně dodány, kdežto třetí přes disposici dne 20. října 1916 dodán nebyl, ačkoliv žalovaný obdržel o něm od žalující strany fakturu ze dne 30. října 1916, v které stálo: »Zboží přijde v nejbližších dnech do Krakova a bude po zaplacení kupní ceny a výloh speditérem M. vydáno«.

Když zboží nedocházelo, urgoval žalobce dodání, načež mu žalovaný odpověděl, aby se obrátil na firmu S. v K. Žalobce toho učinil, ale zboží neobdržel. Plnění bylo žalované možno, poněvadž otec žalobcův ještě koncem listopadu 1916 v její továrně vagon holandských sledů viděl a je podle obalu poznal, poněvadž dále žalovaná po dodání druhého vagonu 30 tun tohoto zboží jinému prodala a ještě průběhem sporu žalobci »na vyrovnání« celé záležitosti 25 tun sledů (ovšem neholandských) nabízela, konečně jemu ještě 15 tun dodala, které jí byly dány k dispozici.

Při sporném roku učinil žalobce návrh, aby v rozsudku bylo vyřknuto, že se může žalovaná firma osvoboditi od plnění předmětu zaplacením 10.000 K.

Po provedených důkazech učinil žalobce návrh, aby žalovaná byla odsouzena místo plnění nahraditi mu škodu 4950 K jako ušlý zisk při 55 tunách, udávaje, že žalovaná sama zavinila, že nemůže plniti, poněvadž sledě na skladě měla a jemu na třetí vagon pouze 15 tun dodala.

Žalovaná namítala, že plnění stalo se bez její viny nemožným tím, že dříve než žalobce třetí vagon odvolal, vývoz sledů z Holandska a průvoz německou říší byl zakázán, že obchod sledi v Rakousku byl soustředěn v ústředně ve Vídni, která toto zboží v omezeném množství od ústředny v B. musela odebírat, následkem čehož nařízením ministerstva obchodu ze dne 22. října 1916, č. 368 ř. z., převoz z jedné země do druhé mohl se státi pouze s povolením ústředny. Žalovaná koupila vagon sledů od S. v K., která dodání určitě přislíbila, pročež také tento vagon žalobci dne 30. října 1916 fakturovala. Firma S. však tento vagon od ústředny neobdržela a proto ho nedodala. Žalobce znal dobře poměry trhu se sledi a otálel proto zúmyslně tak dlouho s odvoláním třetího vagonu, až se stalo dodání nemožným, pročež jeho nárok žalobní dobrým mravům odporuje.

První stolice zamítla návrh na změnu žalobního nároku, poněvadž se tomu žalovaná opřela a poněvadž by změnou touto nastalo podstatné zdržení a ztížení řízení, jelikož by vzhledem k tomu, že žalobce změnu svého nároku odůvodňuje zaviněním žalované strany, v kteréžto příčině strany do té doby nic nepřednesly, také výška škody musela býti teprve vyšetřena. Okolnost, že dle udání žalující strany žalovaná tyto sledě na skladě měla, nemůže býti důkazem zavinění žalované, poněvadž se tato u firmy S. bez výsledku kryla.

Ve věci samé prohlásil soud prvě stolice, že žalobci nepřísluší nárok na celý vagon, poněvadž mu 15 tun žalovaná už dodala, což svědky bylo dokázáno. V ostatním stalo se plnění nemožným. Dle zprávy ústřední nákupní společnosti ve Vídni, výpovědmi svědků a znaleckým dobrozdáním jest dokázáno, že v měsíci říjnu 1916 pouze ústředna ve Vídni byla k dovozu sledů legitimována, že sledě z volného obchodu byly odňaty a že ústředna následkem malého přidělu nebyla s to, aby vyhověla všem nárokům, čímž se stalo, že žalovaná třetí vagon si opatřiti nemohla. Nemožnost plnění přiznal ostatně žalující sám tím, že žalobní návrh změnil.

Rozhodnutím ze dne 31. ledna 1918, Bc II 7/18, potvrdil odvolací soud rozsudek ten.

D ů v o d y :

Žalobce přiznává sám v odvolání, že v době, kdy kup byl smluven (22. září 1916), obchod sledi už byl scentralisován; ze zprávy ústřední rakouské nákupní společnosti (Oezeg) vychází, že po scentralisování nebylo více možno holandské sledě získati; k tomu přistoupilo pak i obmezení dopravy z jedné země do druhé. (Minist. nař. ze dne 22. října 1916 č. 396 ř. z., s platností od 24. října 1916.) Mimo to zjišťuje odvolací soud na základě svědeckých výpovědí, že žalovaná třetí vagon sledů na skladě neměla, že v objednacím lístku nic není obsaženo, z čeho by se dalo souditi, že sledi prodáni byli »na skladě«.

V souhlase se zjištěními prvé stolice, která odvolací soud přejímá, považuje za dokázáno, že žalované firmě nelze vytýkati zavinění při dodávce třetího vagonu, kteréžto zavinění by musilo býti základem její povinnosti náhradní, a to ani tehdy, kdyby se i mohlo za to míti, že žalovaná měla tento třetí vagon na skladě, neboť ačkoliv žalobce tento třetí vagon dne 20. října 1916 odvolal, čekal přece do začátku listopadu 1916, kdy se domáhal dodání jeho na místě v továrně, v kteréžto chvíli však vývoz do Haliče byl obmezen. Svědek (správce továrny žalující firmy) potvrdil, že třetí vagon proto žalobci nedodal, poněvadž ho od svého dodavatele S. v K. neobdržel a tento jako svědek potvrdil, že mu sice ústředna v měsíci říjnu slíbila 4 vagony sledů, že však z toho pouze 15 tun žalované firmě dodal, které tato žalobci odevzdala. O tom, že třetí vagon skutečně žalovaná firma od S. obdržeti měla, není dle provedených důkazů žádná pochybnost.

Z toho všeho vysvítá, že žalovaná za prokázaných poměrů se námáhala, aby i třetí vagon dodala, a že skutečně dodala 15 tun, které od S. obdržela. Další plnění stalo se však bez její viny nemožným.

Byla-li dle toho žaloba na dodání právem zamítnuta, jest tím také návrh na přiznání »alternativního« nároku ať už 10.000 K či 4.950 K neodůvodněn. Prohlášení žalobcovy, že žalovaná sprostiti se může plnění zaplacením obnosu 10.000 K, není alternativní obligací, nýbrž alternativním zmocněním, offertou žalované učiněnou, které do rozsudku pojata býti může pouze tehdy, když soudce nárok zažalovaný žalobci přizná, nikoliv ale v opačném případě. Z tohoto hlediska jest odyta i stížnost proti zamítnutí návrhu na změnu žalobního nároku.

Odvolací soud však nepokládá za změnu žaloby, učinil-li žalující návrh, aby mu místo dodání 70 tun sledů přiznána byla náhrada ušlého zisku 4.950 K. Dle §. 235./4. c. ř. s. není změnou žaloby, žádá-li žalobce náhradu místo původně žádaného předmětu; mohl tudíž žalobce tento návrh i v řízení odvolacím učiniti, aniž by se tím prohřešil proti předpisům §. 483./3. c. ř. s. Nevadilo této změně žalobního nároku ani ustanovení čl. 356. obch. z., že už volbu vykonal — jak žalovaná namítá — a sice proto, poněvadž žalobce uplatňoval svůj původní nárok ze smlouvy, tudíž volby ještě nevykonal. Strana, která dostála smlouvě, může volbu tuto vykonati i po podané žalobě. Poněvadž však dle hořejších důvodů nelze uznati, že žalovaná zaviněně jednala, nepřísluší žalobci ani nároku na náhradu škody pro nesplnění.

Dovolací stížnost žalující strany byla nejvyšším soudem zamítnuta

z d ů v o d ů :

Revisi opírající se o důvody §. 503. č. 3. a 4. c. ř. s., nemůže býti právo přiznáno.

Žalobce tvrdí, že rozsudku odvolacího soudu byly v podstatných bodech položeny za základ okolnosti, jež se spisy procesními jsou v odporu. Rozsudek prý uvádí v odporu se spisy, že žalobce v řízení odvolacím udal, že v době uzavření koupě (22. září 1916) obchod sledí byl již scentralisován, rovněž prý je v odporu se spisy zjištění, že tehdy (po centralisaci) nebylo lze dostati ve volném obchodě holandských sledů.

Tvrzeného odporu se spisy tu však není, poněvadž rozsudek přednesení žalobcovo s poukazem na číslo listu správně cituje a poněvadž také zprávu Oezegu, týkající se obchodu holandskými sledi, správně cituje.

Tvrzení žalobcovo, že koupil sledě, jež centralisováním obchodu nebyly dotčeny, poněvadž je měla žalovaná již na skladě, odporuje zjištění odvolacího soudu na základě výpovědi svědků učiněnému. že žalovaná neměla prodané tři vagony slanečků na skladě a že třetí vagon měla teprv obdržeti od svého dodavatele S.

Vůbec potírá žalobce pod rouškou revisního důvodu §. 503. č. 3. c. ř. s. ve skutečnosti ocenění důkazů předcházejících instancí, snaže se dokázati, že žalovaná měla sama na skladě prodané sledě; při tom pomíjí však úplně výpověď správce závodu žalované, potvrzující opak tohoto tvrzení, kteroužto výpověď nižší soudy rovněž ocenily.

Co se tkne právního posouzení věci, vychází žalobce z výsledku svého vlastního ocenění důkazů, které se však nekryje s oceněním instancí předchozích, a dochází k důsledku, že žalovaná strana nedodání zbývajících 55 tun zavinila a proto že je povinna škodu nahraditi. Ona měla prý jako obchodník již v době uzavření smlouvy (22. září 1916) počítati s centralisováním obchodu sledi a musela prý, jestliže přes to smlouvu uzavřela, a 30. října 1916 zboží fakturovala, míti toto zboží na skladě; měla prý si eventuelně zboží jinde opatřiti, poněvadž obchod sledi všeobecně nebyl zakázán. Žalovaná nemůže prý býti také na základě nařízení ze dne 22. října 1916 č. 369. ř. z. od splnění smlouvy, resp. od náhrady škody osvobozena, ježto toto nařízení zavedlo pro sledě jen dopravní osvědčení a žalovaná přece musela býti připravena dodati zboží v místě svého obchodního závodu; na tom nemůže nic změnit, ani zákaz vývozu sledů z Holandska a zákaz provozu jich Německou říší (tento platný od 5. dubna 1916), poněvadž cizozemské zboží bylo omezeno a centralisováno, nemohlo prý býti předmětem bezpodmínečného prodeje.

S právním názorem žalobcovým nelze však souhlasiti, poněvadž je zjištěno, že žalovaná v době uzavření smlouvy zboží na skladě neměla, poněvadž také závěrečný dopis neobsahuje žádného poukazu na to, že se vztahuje na zboží, jež měl na skladě prodavatel, a poněvadž se žalovaná zavčás kryla u S. v K. Úplné splnění zbytku nikterak nebylo zmařeno zavinením žalované, nýbrž v platnost vstoupivším státním nařízením, pročež žádost žalobní pro nemožnost splnění (§ 1447. obč. z.) právem byla zamítnuta.

Nedostatek zaviněného chování žalované strany má za následek zánik eventuel. nároku žalobcova na náhradu škody.

(Rozh. nejv. soudu ze dne 9. dubna 1918, Rv III 37/18.)

Dr. Palkovský.

Lze zrušiti k jednostrannému návrhu vym. věřitele o opětné dražbě bez souhlasu všech zúčastněných osob, k nimž náleží jak dlužník, tak i knihovní věřitelé (§ 154. ex. ř.)?

Okr. soud v K. zrušil dle §u 200. č. 3. ex. ř. k návrhu vym. věřitele F. V. řízení o opětné dražbě. Obmeškou vydražitelkou byla M. V., manželka vym. věřitele F. V.

Stížnostem dlužnice zemřelé S. L., zastoupené opatrovníkem Dr. R., a zástavní věřitelky »O. Z.« v Kl. vyhověl rekursní soud, zamítl návrh vym. věřitele F. V. na zrušení dražebního řízení a uložil exekučnímu soudu, aby, jakmile toto usnesení nabude moci práva, pokračoval v řízení pro opětnou dražbu.

D ů v o d y :

Návrhu F. V. na zrušení dražebního řízení ohledně polovic knih. vložek č. 549, 260 a 485 kat. obce Kl., patřících S. L., nebylo lze vyhověti, neboť k návrhu jeho bylo sice zavedeno dražební řízení ohledně těchto vložek, naproti tomu byla opětná dražba vymozena k návrhu jiných zástavních věřitelů (Dr. K. v B. a O. Z. v K.). Dle povahy věci nelze zastaviti řízení o opětné dražbě k návrhu jiné osoby než oné, která toto řízení si vymohla.

V tomto případě mohli proto jen Dr. K. nebo O. Z. v Kl. navrhnouti zastavení nebo zrušení opětné dražby, nikoliv však F. V., jenž jako vymáhající věřitel právo, zrušiti dražbu, mohl vykonati v řízení dražebním a to až do počátku dražby. Vym. věřitel v řízení dražebním nemusí býti i vymáhajícím věžitelem v řízení pro opětnou dražbu.

K tomu přistupuje dále, že nelze povolití zrušení opětné dražby k pouhému návrhu onoho věřitele, jenž zavedení opětné dražby navrhl, bez ohledu na ostatní zúčastněné osoby (§ 154. ex. ř.), neboť při dražebním řízení má ovšem vymáhající věřitel postavení výlučně celé řízení ovládající; dle §. 200. č. 3. ex. ř. zrušuje se dražební řízení, jakmile jen vymáhající věřitel upustí před počátkem dražby od pokračování v exekuci bez ohledu na ostatní zástavní věřitele.

Totéž oprávnění nepřisluší však navrhovateli v řízení pro opětnou dražbu.

Dražební řízení a opětná dražba liší se podstatně co do konečného účelu.

V řízení dražebním jedná se jen o uspokojení vym. věřitele, kdežto při opětné dražbě zastupuje navrhovatel jen zájmy rozdělovací podstaty, v jejíž prospěch toto řízení výlučně se provádí; to § 155. odst. II. ex. ř. výslovně uznává. S tohoto právního hlediska určuje i § 154. odst. I. ex. ř. soubor oněch osob, které k návrhu na opětnou dražbu jsou oprávněny. Důvody, které vedou ke zrušení nebo zastavení opětné dražby, musí proto exekuční soud zkoumati jen se zřetelem k zájmům rozdělovací podstaty.

Jednotlivý věřitel o tom nerozhoduje, nýbrž ovšem jednomyslná vůle zúčastněných osob (§ 154., odst. IV. ex. ř.), nebo nejméně nařízení exekučního soudu, ale teprve po slyšení jmenovaných osob.

Nejvyšší soud dovolacím stížnostem vydražitelky M. V. a vymáhajícího věřitele F. V. nevyhověl z těchto

d ů v o d ů :

Dovolací stěžovatelé tvrdí především, že opatrovník pozůstalosti po dlužnici S. L. vůbec nebyl legitimován ke stížnosti do zrušovacímho usnesení prvního soudu, poněvadž právě zrušením řízení dražebního bylo nejlépe dbáno zájmu jeho svěřenky, pročez prý opatrovník, broje proti zrušovacímho usnesení, překročil meze svých oprávnění na újmu své svěřenky.

Stěžovatelé připoouštějí však, že při opětné dražbě též dlužník má na tom zájem, aby nucená dražba byla ukončena, a to již pro hyperbolu, která mu po případě připadne. Je-li tomu tak, pak nemůže býti pochybnosti o legitimaci opatrovníka zavázané pozůstalosti ke stížnosti.

Stěžovatelé tvrdí dále, že ani knihovní věřitel O. Z. v Kl. nebyl legitimován, aby odpocroval zrušovacímho usnesení; neboť opětná dražba jest prý jen pokračováním nucené dražby, zahájené proti dlužníku, právní moci

povolení dražby opětne pozbyla prý první dražba své účinnosti, řízení vstupuje zase do onoho období, ve kterém bylo před započítím dražebního roku, pročez prý jest jen vymáhající věřitel oprávněn navrhnouti zrušení opětne dražby dle Šu 39. č. 6. a 200. č. 3. ex. ř.

Tento názor není však případný; opětnou dražbu jest provésti z moci úřední ve prospěch rozvrhové podstaty (§§ 154., 215. ex. ř.), pročez byl též knihovní věřitel oprávněn brojiti proti zrušovacím usnesení. Tato povaha řízení o opětne dražbě přináší zejména vzhledem k ručení vydražitelovu, jež jest stanoveno v Šu 155. ex. ř., s sebou, že nemůže býti, jak případně vyložil soud rekursní, již zrušeno k jednostrannému návrhu vymáhajícího věřitele, nýbrž jen za souhlasu všech zúčastněných osob, k nimž náležejí jak dlužník, tak i knihovní věřitelé (§ 154. ex. ř.).

Ježto tu nebylo tohoto souhlasu všech účastníků, byl návrh na zrušení řízení o opětne dražbě, který byl učiněn toliko vymáhajícím věřitelem, právem zamítnut.

(Rozh. nejv. soudu ze dne 27. března 1918, č. R III 31/18/1.)

—k—

K otázce legitimace k podání návrhu na knihovní výmaz pohledávek na základě rozvrhového usnesení.

V právní záležitosti P. S. v B. a F. a A. N. v B. jako vlastníků knihovních těles vl. č. 527 a 704 v B. a knihovní jednání ve vložce čís. 704 v B. vyhověl rekursní soud stížnosti jmenovaných vlastníků do usnesení okr. soudu v B. ze dne 27. listopadu 1917 č. d. 829, pokud se týče E 1016/13/168, a změnil usnesení toto v ten rozum, že se povoluje po prokázáném splnění dražebních podmínek P. S. jako vydražitelem nemovitosti vl. čís. 527 v B. dne 14. dubna 1914 nuceně prodané na základě právoplatného rozvrhového usnesení I. stolice ze dne 6. července 1914, č. j. E 1016/13/82, na nemovitostech vl. č. 704 v B. vklad výmazu zástavního práva pro 7787 K z úvěrní pohledávky Č. P. B. v B. 30.000 K s 6% úrokem, 6% úrokem z úroků a vedlejšími náklady do výše 3000 K z úvěrní listiny ze dne 27. října 1910.

Odůvodnění:

V odpor vzatým usnesením zamítá prvý soudce žádost stěžovatelů o shora povolené knihovní jednání proto, že nejde o hypotéku obyčejnou, nýbrž úvěrní, pro kterou ustanovení Šu 112. knih. zák. neplatí a která ani exekuční realizaci nezanikne, an se touto úvěrní poměr nekončí, jak lze viděti z Šu 224. ex. ř.

Odmítavé usnesení toto zakládá se dle názoru rekursního soudu na právním omylu.

Pokud jde o ustanovení Šu 112. knih. zák., nelze shledati v něm řečeného omezení na obyčejné hypotéky, nutno naopak dle všeobecného jeho znění tvrditi, že když žadatel předloží k výmazu schopnou listinu, musí býti i při úvěrních hypotékách dle ustanovení Šu 112. knih. zák. jednáno, při čemž ovšem na dotyčné vývozy rekursu sluší podotknouti, že knihovní soud meze návrhu strany překročiti nesmí (§ 96. knih. zák.).

Avšak ani o ustanovení Šu 224. ex. ř. nedá se názor prvního soudce, že úvěrní hypotéka exekuční realizaci nezanikne, opřiti.

Právem poukazují stěžovatelé k tomu, že při exekuční realizaci dochází postavení simultánního věřitele podstatné změny a že pokud jde o úvěrní hypotéku, stanoví tu § 224. ex. ř. jedinou výjimku, že pokud nebyla úvěrní hypotéka v době posledního rozvrhovacího roku vyčerpána, uloží se zbytek k eventuálnímu pozdějšímu zaplacení věřitele, správněji ku zajištění nevyčerpané dosud části poskytnutého úvěru, jinak že však není mezi

úvěrním a obyčejným věřitelem rozdílu, a že je-li úvěr vyčerpán, a o tento případ tu jde, s úvěrním věřitelem se nakládá právě tak, jako s každým jiným, aniž se činí rozdílu, byla-li úvěrní hypotéka zajištěna toliko na jednom nebo na více knihovních tělesech.

Dle toho zanikne exekuční realizací i úvěrní hypotéka a nastoupí na její místo toliko v případě, že a pokud vyčerpána nebyla, jistota jiná, totiž ve formě krycího kapitálu, který na úroky jest uložiti (§ 22., odst. 2. ex. ř.).

Nucenou realizací propustí se povinný dlužník potud, pokud byl vymáhající věřitel uspokojen nebo kryt.

Dle §u 171. odst. 2. ex. ř. jest to výslovně stanoveno pro případ, že vydražitel dluh převezme. Zmíněný výsledek však musí tím více nastati, pak-li a pokud vymáhající věřitel z dražebního výtěžku dojde skutečného zaplacení nebo krytí.

To platí i pro úvěrní hypotéku. Opačný názor vedl by k výsledku, že by úvěrní věřitel při simultánně zavázaných nemovitostech, z nichž nuceně byly prodány pouze některé, po případě došel k novým jistotám ve formě krycích kapitálů a že by přes to na neprodaných nemovitostech jeho jistota na újmu zadním věřitelům trvala neztenčeně.

V daném případě byla úvěrní hypotéka celkem 33.000 K váznoucí z úvěrní listiny ze dne 27. října 1910 simultánně na vložkách čís. 527 a 704 v B. vyčerpána. Úvěrní věřitel Č. P. B. v B. přihlásila totiž ze zmíněné úvěrní listiny dle exekučních spisů E 1016/13 pohledávky na kapitálu, úrocích a výlohách, celkem 36.460 K, a kromě toho též útraty přihlášky. Jest patrně, že zajištěný úvěr přepjala a že by, kdyby nucená dražba i ohledně vložky č. 704 v B. byla provedena, byla s částí 3460 K a s útratami přihlášky propadla, neboť byla kryta toliko obnosem 33.000 K. Tento obnos byl jí rozvrhovým usnesením I. stolice ze dne 6. července 1914, E 1016/13/82, také přikázán a to dle §u 222. ex. ř. z vlož. č. 327 část 7737 K a z vložky čís. 704 zbytek 25.213 K. Více než tento zbytek nemůže nyní Č. P. B. v B. z vložky čís. 704 požadovati, i kdyby exekuce ohledně této vložky byla zastavena, neboť by jinak byli dotyční zadní věřitelé očividně poškozeni.

Vážne proto na vložce čís. 704, ohledně které dražební řízení bylo pak zastaveno, nyní část úvěrní hypotéky a to obnosem 7787 K bez právního důvodu, indebite, a může právě proto na základě listiny k tomu schopné býti vymazána. Taková listina jest shora zmíněné rozvrhovací usnesení. Při opačném názoru by Č. P. B. přes to, že překročila úvěrní rámeček, na úkor třetích osob dosáhla plného krytí, což by se však přičilo zákonu a právu.

Ku stejně nemožným výsledkům by se za názoru prvého soudce došlo, i kdyby v našem případě úvěrní hypotéka nebyla obtížena dluhy. Tu byl by pro výše jmenovanou banku uložen krycí kapitál 7787 K, přes to by však pro ni zůstal na vložce čís. 704 knihovně zajištěný úvěr obnosem 33.000 K, takže by se tím rámeček úvěrní bez veškerého právního důvodu na 40.787 K rozšířil.

Nelze proto pochybovati o tom, že exekuční realizací zanikne i úvěrní hypotéka potud, pokud realizace dosáhla, a nemění na tom nic okolnost, že jak shora již uvedeno, případně úvěrní poměr, ovšem v jiné formě, totiž ve formě krycího kapitálu, pro veškeren případ však pouze v původním rámci i nadále trvá. Kdyby tomu tak nebylo, mohl by úvěrní věřitel tím, že z prodané vložky žádá uspokojení, pokud se týče krytí, dosíci po případě i dvojnásobného, pokud se týče i vícenásobného zajištění, což by se však s právy věřitelů v soulad uvésti nedalo.

Nejvyšší soud vyhověl dovolací stížnosti Č. P. B. v B., naříkané usnesení rekursního soudu změnil a zamítající usnesení I. stolice obnovil.— Návrhu na přičknutí nákladů na dovolací stížnost vůči P. S. a soudruhů nehovněl. —

Odůvodnění:

Žádost v podání ze dne 23. listopadu 1917 zní v ten rozum, aby podle rozvrhového usnesení okr. s. v B. ze dne 6. července 1914, č. j. E 1016/13/82, na listě závad nemovitostí vložka čís. 704 v B. při úvěrní pohledávce Č. P. B. v B. per 30.000 K s přísl., na základě listiny ze dne 27. října 1917 právem zástavním zjištěné, povolen byl vklad výmazu částky 7.787 K. V žádosti jsou označeni jako žadatelé P. S., Fr. N. a A. N.

Pokud se týče prvního, jest na snadě, že není oprávněn k zakročení (§ 94. č. 2. knih. zák.). Nemůže se s úspěchem dovolávat toho, že v r. 1914 vydražil v exekuci nemovitost vl. čís. 527 v B., na níž byla simultánním právem zástavním zjištěna svrchu uvedená pohledávka z úvěru, poněvadž dle §u 237. odst. 3. ex. ř. jest vydražitel na základě rozvrhového usnesení toliko oprávněn navrhnouti výmaz nepřevzatých břemen a práv ohledně oné nemovitosti, již vydražil. Mimo to nebyl P. S. v době, kdy žádost byla podána u knihovního soudu (dne 23. listopadu 1917), knihovním vlastním nemovitostí vl. čís. 704 v B. Jako vydražitel této nemovitosti nebyl však oprávněn žádati za onen výmaz v pozemkové knize (§ 237. ex. ř.) dříve, než vešlo v moc práva rozvrhové usnesení. Náзору P. S. a soudruhů, hájeného v apelační stížnosti, že by bylo lze povolití žádaný výmaz s hlediska opravy chyby (§ 104. knih. zák.) dodatkem k usnesení I. stolice ze dne 9. června 1916, č. j. E 1016/13/159, není třeba vážně vyvracetí.

Pokud se týče obou druhých žadatelů, kteří byli v době podání žádosti (§ 93. knih. zák.) knihovními spoluvlastníky, každý jedné třetiny nemovitosti vl. čís. 704 v B., není tu především plné moci, která by oprávněovala zástupce jich žádati v zastoupení těchto osob za výkon knihovního zápisu. Plná moc, již se dovolává jich zástupce v knihovním podání, jest procesní plnou mocí ve smyslu §§. 30. a 31. c. ř. s., jež neoprávnňuje ke krokům v nesporných knihovních záležitostech. K tomu ještě přistupuje, že nemovitost vl. čís. 704 v B. v rozhodující době byla ohledně jedné ideální třetiny knihovně připsána J. J., který nežádal o knihovní jednání.

K vůli úplnosti (§ 95., odst. 3. knih. zák.) uvádí se ve věci samé ještě toto. Ježto žádost nespadá v rámeček řízení exekučního, dlužno při jejím vyřízení povšimnouti si toliko knihovního stavu a předložené listiny (rozvrhového usnesení okr. s. v B. ze dne 6. července 1914, č. j. E 1016/13/82); co se dělo v dotyčném anebo v jiném exekučním řízení, nepřichází tedy v úvahu. Pak nemůže však býti vůbec pochybno, že pouhý obsah naznačené listiny nestačí k odůvodnění žádaného výmazu práva zástavního (§§ 26., 94. č. 3. knih. zák.).

Zamítli-li tedy knihovní soud žádost, stalo se tak právem a bylo vyhovětí návrhu dovolací stěžovatelky na změnu výmaz povolujícího usnesení rekursního soudu, jakož i na obnovu usnesení prvního soudu.

Návrh stěžovatelky, by náklady na dovolací stížnost byly uloženy P. S. a soudr., bylo odmítnouti, ježto není pro to zákonného předpisu.

(Rozhod. nejv. soudu ze dne 3. dubna 1918, $\frac{R III 24/18}{1}$.)

A. K.

Příspěvek k ustanovení § 213. a § 231. ex. ř.

V exekuční záležitosti vymáhající věřitelky O. Z. v L. proti dlužnici M. H. ve V. o 506 K 20 h s přísl. vyhověl rekursní soud na stížnost vymáhající věřitelky O. Z. v L. do rozvrhového usnesení okr. soudu v K. ze dne 23. září 1915, E 99/15-59, pokud se týče do rozvrhového usnesení ze dne 19. října 1915, E. 99/15-62, takto:

Stížnosti a rozvrhové usnesení ze dne 23. září 1915 ř. číslo 59 změnil v bodu I—15 lit. b) v ten způsob, že se náhradní nárok ze smlouvy nájemní ze dne 12. června 1912 obnosem 1500 K stancvený, pokud se týče zbytek nejvyššího podání per 981 K 85 h na srážku tohoto náhradního nároku L. T. nepřikazuje, a nařídil soudu I. stolice, aby ohledně tohoto uvolněného zbytku per 981 K 85 h nejvyššího podání po pravomoci tohoto usnesení nově rozvrhové usnesení vynesl a při tom na náklady stížnosti zřetel vzal.

Důvody:

Vymáhající věřitelka se domáhá změny rozvrhového usnesení v ten způsob, aby L. T. náhradní nárok z nájemní smlouvy ze dne 12. června 1910 vůbec přikázán nebyl; dále žádá o přisouzení nákladů stížnosti.

Stížnosti této nelze oprávnění upřítí. Neboť soud I. stolice sám uznal, že smlouva L. T. ze dne 12. června 1910 není smlouvou nájemní, nýbrž trhovou, avšak důsledky z tohoto svého názoru nevyvedl a přece žádanou náhradu L. T. přiznal, poněvadž prý vklad tohoto práva, respektive smlouvy nájemní usnesením zem. soudu v B. povolený, jest právo-platný a dlužno ho respektovati. Avšak názoru tomu nelze se přiklonit. Neboť dle ustanovení §. 213. ex. ř. mohou zadnější věřitelé u rozvrhového roku podati odpor proti tomu, aby se přihlíželo k ohlášeným nárokům; ježto však při rozvrhu jen k oněm nárokům přihlíženo býti může, pro které jest nabyto právo zástavní, jest zřejmo, že při takových nárocích může též proti platnosti nabytého zástavního práva odpor býti podán, ježto výraz »přihlížeti« jest všeobecný.

V tomto případě podala vymáhající věřitelka O. Z. v L. odpor proti přikázání náhradního nároku za právo nájemní, jak z protokolu a z podání vychází.

Následkem tohoto odporu uznal soud I. stolice, že smlouva pod položku 76 knihovního výtahu vtělená jest smlouvou trhovou a že se zápisem do knih nestala smlouvou nájemní. Neboť tato smlouva stanoví v odstavci I. a II., že jest L. T. oprávněna na pozemcích v této pachtovní smlouvě uvedených dobývatí hlínu a písek a sice pokud tam hlína bude proti záplatě dle množství vydobyté resp. odvezené hlíny a písku, při čemž dojednáno bylo vzájemné súčtování koncem každého měsíce a výplata do 15. měsíce příštího.

Předmětem tohoto obligačního poměru není tudíž pouhé užívání nespoteřebitelného pozemku, resp. užívání bez změny substance, naopak předmětem jest dobývání hlíny a písku, pokud uvnitř leží a k těžbě se hodí; toto předpokládá změnu substance odnímáním její části, tudíž částečnou spotřebu věci domněle propachtované. Nedostává se zde náležitosti podstatných dle §. 1090. obč. zák.

Není-li však prokázán poměr nájemní, nelze též dle ustanovení §. 227. ex. ř. náhradní nárok za takové nepřikázané právo určití. Rozhodnutí o této otázce jest pouze závislé na posouzení právních otázek a nikoliv na vyhledání a zjištění sporných skutkových okolností; proto není ani zapotřebí, aby vyřízení odporu bylo poukázáno k právnímu pořadu (§ 231. ex. ř.).

Následkem tohoto usnesení nepřísluší L. T. žádný náhradní nárok a uvolňuje se tím zbytek nejvyššího podání per 981 K 85 h, jenž byl L. T. na srážku náhradního nároku obnosem 1500 K stanoveného přikázán. Tento obnos per 981 K 85 h dlužno rozdělití mezi věřitele, kteří buď částečně, neb zcela na prázdno vyšli.

Dovolací stížnosti L. T. nejvyšší soud nevyhověl.

Odůvodnění:

Otázka, zda společenstvo L. T. vzhledem ke knihovnímu vložení nájemního práva (č. ř. 76 knihovního výtahu) přísluší na účet nejvyššího podání za vydraženou nemovitost č. 8 ve V., vl. č. 1, náhradní nárok ve smyslu §. 1121. všeob. obč. zák. a § 227., odst. 2. ex. ř., byla soudem rekursním řešena správně. Zda smlouvu ze dne 12. června 1910 — jak za to má soud rekursní — dlužno označiti za smlouvu trhovou, či snad spíše vzhledem k jinakým továrním L. T. — nehledě k dobývání hlíny a písku — poskytnutým oprávněním, za smlouvu innominátní, jest prakticky bezvýznamné, poněvadž rozhoduje toliko to, že smlouva nevytvořila žádného nájemního poměru mezi M. H. a společenstvem L. T.

Skutečnost, že smlouva ze dne 12. června 1910 byla vložena do knih, mohla býti ovšem významnou v případech §. 214., odst. 2., věta 1. ex. ř. Jakmile však se popírá odporem platnost právního titulu, jenž jest podkladem knihovnímu zápisu, povaha jeho, jeho další trvání a p., pak jsou tyto otázky rozvinuty a předloženy soudcovskému rozhodnutí; dlužno pak skutkový stav ihned vyšetřiti a rozhodnutí učiniti, aneb — v případě, že by to nebylo možno — odkázati osobu oprávněnou k odporu na pořad práva. To plyne z ustanovení §§. 213., odst. 1., 2., a 231., odst. 1. ex. ř.

Knihovni zápis smlouvy ze dne 12. června 1910 byl formálním aktem, který nemůže míti účinek, by se stala práva věcnými, jimž zákon odpírá tohoto utvrzení, tím méně pak může takový zápis změnití pravou povahu smlouvy.

Co se v dovolací stížnosti společenstva vykládá, že zmíněný knihovni zápis tento při rozvrhu nejvyššího podání proto zasluhuje zřetele, ježto byl nepovšimnut v dražebních podmínkách, sepsaných O. Z. i L., lze přejíti jako bezvýznamné.

(Rozhod. nejv. soudu ze dne 21./12. 1915, č. j. R III 215/15.)
A. K.

Příspěvek k ustanovení §§ 125. a 126. nesp. řízení.

V pozůstalostní záležitosti po M. S. vyhověl rekursní soud stížnosti J. S. do usnesení okr. soudu v B. a změnil je v ten způsob, že se F. S. a T. K. odkazují na pořad práva, aby do jednoho měsíce proti přihlášené dědičce ze zákona J. S. podali žalobu pod následky ř. 125., nesp. říz. za tím účelem: »aby prokázali, že zemřelý M. S. při učinění posledního ústního pořízení byl úplně při sobě«.

Důvody:

Stěžovatelka si stěžuje jednak proto, že dědická přihláška F. S. a T. K. v testamentu M. S. byla vůbec k soudu přijata, jednak proto, že se svojí dědickou přihláškou proti těmto dědicům byla na pořad práva odkázána.

Stěžovatelka navrhuje změnu nařikáného usnesení, po případě jeho zrušení v ten způsob, aby pozůstalostnímu soudu nepřijetí dědičné přihlášky F. S. a T. K. z testamentu M. S. bylo nařízeno, eventuelně aby tito dědicové na pořad žaloby byli odkázáni.

Pokud se týče prvního bodu stížnosti, uplatňuje stěžovatelka, že měl soud I. stolice dědickou přihlášku F. S. a T. K. odmítnouti, jelikož akt zemřelého M. S. dle práva testamentem vůbec není a sice z toho důvodu, jelikož byl M. S. pro blbost dán pod opatrovnictví (§ 566.), že pro blbce neplatí možnost výjimky §. 567. obč. z., dále že projev zemřelého M. S. jest v odporu s ustanovením ř. 565. obč. z. neurčitý, jelikož neustanovuje, co

každému poroučí, konečně že neobsahuje žádného ustanovení dědice, ba ani legatáře.

Tu však přehlíží stěžovatelka, že pozůstalostní soud projednává dle §u 123. nesp. pat. pozůstalost v případě zřízení závěti na základě závěti co do obsahu a formy bezvadné a že zkoumání platnosti posledního pořízení nespadá do příslušnosti soudu pozůstalostního, nýbrž procesního. Závět ze dne 12. dubna 1917 jest však, pokud se týče obsahu (§ 553. obč. zák.) a vnější formy (§ 585. obč. zák.) dle předpisů zákona zřízena a jest jí přikázána celá pozůstalost. Proto právem pozůstalostní soud přijal dle ustanovení §u 125. nesp. řízení všechny přihlášky k soudu a nelze se proto v tomto směru vývodům stížnosti přikloniti.

Naproti tomu jest nesprávné, že soud I. stolice přidělil úkol žalobce stěžovatelce a nikoliv F. S. a T. K. Z ustanovení §§. 125. a 126. nesp. ř. vychází, že z přihlášených dědiců má býti ten poukázán na pořad práva, jehož dědická přihláška opírá se o slabší dědický titul. Slabším dědickým titulem jest však zajisté testament, pro jehož neplatnost mluví zákonná domněnka, nežli dědický titul o zákon se opírající. Dle §u 566. obč. zák. jest poslední vůle učiněná osobou blbou neplatná. O M. S. jest zjištěno, že byl blbým, následkem čehož platí zde zákonná domněnka, že pořízení jím učiněné jest neplatné. Tvrdí-li proti tomu odpůrci, že M. S. byl v době pořizování zcela při nezkaleném vědomí, při síle duševní, musí toto své tvrzení proti každému dědici, tudíž také proti dědici, opírajícímu se o zákonnou posloupnost, žalobou dokázati. Pokud se to nestalo, nemohou F. S. a T. K., kteří se odvolávají na poslední pořízení, jako právní dědicové ve smyslu §u 123. nesp. pat. býti považováni.

Dovolací stížnosti J. K. jako opatrovníka F. S. a T. K. nejvyšší soud nevyhověl.

Odůvodnění:

Pokud brojí výše jmenovaní příbuzní zůstavitelova proti usnesení rekursního soudu, jest toto opodstatněno důvody k němu připojenými, na něž se poukazuje.

Zůstavitel byl na základě předchozího soudního šetření prohlášen blbým a zbaven svéprávnosti. Jak vychází na jevo ze spisů o konaných šetřeních, jednalo se u M. S. o trvalý stav nepříčetnosti. Vzhledem na to může při rozhodnutí, jež dlužno učiniti v řízení nesporném ohledně přikázání procesních úloh v rozepři o neplatnosti ústního posledního pořízení, soukromé vysvědčení lékařské, jehož se dovolávají stěžovatelé a jež předložila svého času M. K. opatrovnickému soudu za účelem zrušení opatrovnictví, přijíti v úvahu tím méně, jelikož za živobytí M. S. nebylo jeho opatrovnictví zrušeno. Důsledkem toho sluší ústní poslední pořízení jím učiněné pokládati za neplatné (§§ 565. a 566. všeob. obč. zák.), dokud nebylo prokázáno, že zůstavitel v době, kdy činil pořízení, byl při plném rozumu (§ 567. všeob. obč. zák.) a spadá tedy břímě důkazní v rozepři o žalobě, již dlužno podati, na ony osoby, které, jak rekursní soud správně vyslovil, chtějí dovozovati dědická práva z posledního pořízení zůstavitelova, jenž byl zbaven svéprávnosti. Ustanovení §u 126., odst. I. nesp. řiz., nelze užítí na skutkové děje druhu, jako jest tento; zákon předpokládá předem, že taková prohlášení poslední vůle jsou neplatná, a připouští jen výmínečně, aby ten, kdo činí nárok na dědictví na základě poslední vůle, prokázal, že zůstavitel pořizoval za světlého okamžiku.

(Rozh. ze dne 24. července 1917, č. j. $\frac{R III 67/17}{1}$.) A. K.

Za těžké poškození dlužno pokládati takové, jež se svým významem rovná poškozením v §§ 152., 155., 156. tr. z. vypočteným.

Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti č. 10. Šu 281. tr. ř., vytýká zmatečnou stížnost státního zastupitelství, že loupežný útok spáchaný obžalovanou na C. H. a S. M., nebyl podřazen trestní sankci Šu 195. tr. z. Vycházejíc z mylného právního stanoviska, jakož i z nesprávného ocenění dobrozdání znalců, měl přý soud neprávem za to, že obě oběti loupežného přepadení, o něž zde běží, neutrpěly jím žádného těžkého poranění dle §. 152. tr. z.; ve skutečnosti přý tomu tak bylo a mělo se tedy s dotyčným jednáním obžalované naložiti nejen dle §. 190., 194., nýbrž i dle §. 195. tr. z. Vzhledem k dotyčnému přednesení obhajoby budiž v tomto ohledu především podotknuto, že zodpovězení otázky, je-li zde těžké poškození tělesné ve smyslu trestního zákona, nepatří na půdu skutkových zjištění, nýbrž do oboru použití zákona, tedy do okruhu právních otázek. Při zkoumání otázky těžkosti poranění není soudce vázán výrokem znalců, nicméně poskytne mu dobrozdání lékařské, zvláště v obtížných hraničních případech, podstatný pramen nálezu. Ve skutkovém směru má soud se zřetelem na všechny soudobé okolnosti případu zvláště zjistiti, jakého způsobu a druhu bylo násilí pachatelem vynaložené, jak nebezpečným byl nástroj a způsob jeho použití, resp. jaké povahy byl útok pachatelem podniknutý a jaké újmy měl v zápětí pro tělesnou a duševní neporušenost napadené osoby, pokud se týče, — nepadá-li to arci již do oboru závěrů, — jaké škody tohoto druhu přivoditi mohl. Na základě těchto zjištění má pak soud podle a v mezích směrnic, jemu směrodatnými ustanoveními trestního zákona, jakož učení soudní medicíny vyznačených, a dle zásad logického myšlení posouditi a vysloviti, sluší-li poranění pokládati za těžké po rozumu zákona čili nic. Z předpisů trestního zákona přichází zde v úvahu především ustanovení Šu 152 tr. z. Na ně odvolává se také právě zde rozhodný § 195. tr. z., který loupež kvalifikuje za zvláště násilnou a trestuhodnou tehdy, byl-li přepadený tou měrou zraněn neb poškozen, že utrpěl tím těžké poškození ve smyslu Šu 152. tr. z. Za těžké poškození tělesné prohlašuje pak § 152. tr. z. porušení zdraví neb nezpůsobilost k povolání v trvání alespoň 20 dnů, duševní poruchu neb »těžké poškození«. Soud prvě stolice odmítá těžké poškození tělesné proto, že zde není duševní rozruchy neb nezpůsobilosti k povolání resp. porušení zdraví po dobu nejméně 20 dnů, a jelikož poškození zdraví oběma obětem loupežným přepadením způsobené nebylo znalci označeno za těžké, nýbrž pouze za takové poškození, »jež jest na roveň klásti těžkému«. Leč stanovisko soudem zaujaté jest právně mylné. Spočívá také na klamném výkladu znaleckého dobrozdání. Neboť toto chtělo zjevně vyjádřiti, že poškození tělesná, jež C. H. a S. M. utrpěly, jsou s těžkým poškozením rovnocenná, že je dlužno tudíž oceňovati jako těžké poškození tělesné. Soud přehlíží též pravý smysl zákonných ustanovení, zvláště Šu 152. tr. z. Dle nich nutno za »těžká« po rozumu zákonodárcově považovati zranění, která ohledně zjevu jimi způsobených se významem rovnají zraněním v §. 152. neb dokonce v §§. 155., 156. tr. z. vypočteným. Těžkým jest tedy zranění vždy dle závažnosti škody, byť i ne trvalé, dle nebezpečnosti, v konkrétních poměrech založené, dle doby léčení, na vedlejších během něho nastalých případech nezávislé, a dle velikosti a trvání porušení funkce tělesných orgánů, jakož i dle vážnosti útoku a chorobných zjevů, byť i krátkodobých. Zranění může arci spočívat v porušení zdraví, které však nepředpokládá seznatelného poškození tělesné podstaty. Zákon nežadá zjevně patrného poškození tělesného, takže i způsobení onemocnění vyplňuje pojem tělesného poškození. V tomto případě bylo zjištěno ve skutkovém ohledu, že obžalovaná při loupežném přepadení, jí za vinu kladeném, C. H-ovou chrá-

nítkem límců, jí kolem krku hozeným, tak dlouho škrtila resp. krk S. M-ové zavíjáním tak a potud sešněrovala, že obě ženy upadly v bezvědomí a v mdlobě k zemi sklesly, že se ale obě po krátké době ze své těžké mdloby vzkřísily. Ze bezvědomost poměrně krátce trávající se nemůže pokládati za porušení zdraví v trvání nejméně 20 dnů, jest jasno, rovněž že okamžitě bezvědomí nelze označiti za duševní poruchu. Může se tedy jednatí jen o to, zda těžké, byť i ne dlouho trávající bezvědomí, činem obžalované přivoděné, jest pokládati za zranění »o sobě těžké«. Na tuto otázku sluší v souhlase s lékařským dobrozdáním odpověděti kladně, zvláště když nelze přehlížeti, že porucha krevního oběhu, způsobená poměrně silným škrce-ním krku, jak zkušenost učí, dle povahy rdoušené osoby a jejího ostatního zdravotního stavu může, nač i lékařské dobrozdání klade důraz, přivoditi i její smrt. Z dobrozdání vysvítá, že jednání obžalované mohlo skutečně míti v zápětí dokonce i smrt obou žen, a soud prohlašuje výslovně, že obě ženy »jako zázrakem zůstaly na živu«. Čin ale, který jest s to takového účinku, musí se, byť i nevyvolal tohoto výsledku, přece však způsobit těžkou a nebezpečnou poruchu důležitého orgánu těla, hlubokou, s nebezpečím neprocínutí spojenou bezvědomost, pokládati za takový, který jest příčinou tělesného zranění o sobě těžkého. Neboť přivodění bezvědomí s nebezpečím života spojeného jest nepochybně těžkým poškozením tělesným. Plyne to jasně také z ustanovení §. 155. a) tr. z., dle něhož z okolnosti, že bylo způsobeno zranění, s nímž obyčejně bývá spojeno nebezpečí života, byla vyvoděna domněnka úmyslu, těžce poškoditi.

(Rozh. kasač. soudu ze dne 27. července 1917, č. j. $\frac{\text{Kr I } 202/17}{4}$.)

Kašpárek.

K pojmu krádeže a rozdílu mezi touto a zpronevěrou.

Dle §. 281. č. 9. a) tr. ř. zaujímá stěžovatel stanovisko, že chování se obžalovaného není vůbec žádným trestním jednáním, nýbrž jen svémocí zakládající případně civilně-právní ručení. Kdyby zde ale bylo trestní jednání, nemohla by to býti nikdy krádež, nýbrž nanejvýše zpronevěra. Obžalovaný byl prý následkem svého vedoucího postavení ve filiální továrně v J., jakož to základě udělené mu plné moci a daných mu oprávnění výlučným neobmezeným representantem vídeňské firmy v J. Celý závod v J. byl prý v jeho výlučném opatrování a jeho správě a měl prý nad věcmi v továrně v J. skutečně neobmezenou moc nakládací; to tím spíše, poněvadž majitelé firmy měli svůj trvalý pobyt ve Vídni. Věci byly obžalovanému svěřeny, což prý ostatně došlo výrazu ve výroku rozsudku: »Věci byly obžalovanému svěřeny k řádnému hospodaření.« Přes to nelze prý mluvití ani o zpronevěře, ježto zde není trvalého zadržování. Obžalovaný prý vůbec nezamýšlel ze stavu jím svémocně přivozeného vytvořiti stav trvalý. Vypůjčil prý si pouze věci (pro svou vlastní továrnu) otevřeně a později prý dokonce se snažil nahraditi 700 podešví a ke 1200 botům vojenským nahradil prý otevřeně jak svršky, tak i spodky. Zbylá ještě nenahrazená mzda dělníků jest prý úplně kryta existencí protipohledávky, obžalovanému vůči firmě příslušející. — Leč tyto vývody nejsou s to otrásti nějak výrokem, vyneseným nalézacím soudem o vině ve směru zločinu krádeže. Nefřeba zajisté blíže rozebírati, že pod »držbou« §u 171. tr. z. nesmí se rozuměti právnícká držba ve smyslu ustanovení obecného zákona občanského; stačí pouhé ovládnání (Innehabung), skutečně panství nad věcí, t. zv. faktická moc disposiční (Gewahrsam). Při tom není ani fysická blízkost k věci, ani možnost každou dobou působiti ihned na věc, rozhodnou známkou této faktické moci. Pachatel, který se vloupal aneb vplížil do bytu,

odíal tam věc z držby vlastníka, byť byl tento na cestách; rovněž pytlák zvěř, byť i pán honitby nebydlil na blízku. Prostorový vztah k věci jest zde již tehdy, je-li místně patrnou příslušnost věci k dosahu moci majitele. Tím jest vysvětlitelné, že více osob může míti společně, zároveň faktickou moc k věci a že mohou osoby ty býti k věci v takovém faktickém poměru, který — byť i rozličnou měrou — jim umožňuje výkon skutečné moci nakládací (Mitgewahrsam). Zcizena-li pak věc bezprávně osobou, na niž faktická moc byla přenesena dosavadním majitelem, jest pro otázku, je-li zde skutková podstata krádeže či zpronevěry, rozhodným, byla-li věc, jež jest předmětem inkriminovaného jednání, přenechána pachatelí do výlučné faktické moci čili nic. Krádež zde bude tehdy, měl-li pachatel pouze společnou faktickou moc k věci, zpronevěra, byla-li věc přenesena do výlučné faktické moci pachatelovy. V tomto případě jest ze zjištění rozsudků, jakož i z obsahu písemné plné moci obžalovanému dané, aneb ze služební smlouvy, na něž se obhájce odvolává k podpoře svého stanoviska, patrné, že se firma ohledně věci nechtěla vzdáti úplně výkonu svého panství, své faktické moci, a že věci nepřešly do výlučné moci obžalovaného. Obžalovaný byl pouze technickým ředitelem podniku v J. a měl materiál jemu vídeňskou firmou zasláný dáti v J. spracovati, aneb při spracování použiti. Se spracovaným zbožím nesměl obžalovaný volně nakládati, nýbrž měl ho dle své povinnosti odeslati vídeňské firmě, neb jí označeným zákazníkům. Nesměl bez vědomí firmy nijak nakládati ani s odpadky v továrně v J. vzniklými; jen boty pro vlastní svou domácí potřebu si vzíti bylo obžalovanému dovoleno. Ostatní obžalovanému daná oprávnění, jako na př. přijímatí neb propouštění zřízence a dělníky až do jisté výše mzdy, zastupovati firmu ve sporech, knihovních věcech a pod., nepřichází zde vůbec v úvahu, ježto jsou pro poměr obžalovaného k věcem firmy v továrně se nacházejícím úplně bez významu. Zmateční stížnost nechce sama popírati, že předměty, o něž zde běží, byly až do okamžiku, kdy byly obžalovaným z továrny odstraněny, v místnostech firmy. Stížnost netvrdí sama, že by majitelé firmy nebyli bývali oprávněni a přes svůj stálý pobyt ve Vídni nebyli s to, aby buď sami, aneb svým zástupcem každou dobou a úplně dle vlastního uvážení jakkoli právně neb fakticky s věcmi nakládali. To ale zdůvodňuje názor, že obžalovaný neměl žádné výlučné faktické moci dispoziční k věcem, že byl naopak toliko dle svého služebního poměru oprávněn, v obvodu místnosti své službodárkyně vykonávati dozor nad věcmi a dáti jimi neb z nich pořizovati více méně mechanická opatření. Vlastnice nedala nikterak na jevo, že by se své faktické moci ohledně věci a vůle, moc tu uplatňovati, byla úplně vzdala a obžalovanému poskytla výlučné faktické vlády nad věcmi. Je-li však tomu tak, nelze zde mluvit o zpronevěře, nýbrž jen o krádeži. Skutková podstata tohoto zločinu nabyla plnou měrou svého útvaru tím, že obžalovaný pro svůj užitek věci jeho službodárkyní patřící, v jejích místnostech a v její držbě se nacházející bez jejího přivolení z továrny odstranil a zcizil a takto je odíal trvale moci vlastnice. Dodatí sluší ještě, že tímto zlomením faktické moci majitelů firmy byl zločin dokonán, byť i snad obžalovaný ohledně některých věcí již v této době počítal s tím, že materiál nahradí resp. zaplatí. Již v osvojení si vlastnictví spočíval prospěch obžalovaného jako zloděje. Úmysl, věci si pouze vypůjčiti a škodu nahraditi, jakož i kroky k tomuto účelu skutečně podniknuté nevylučují zlodějského úmyslu a mohou přijíti v úvahu pouze se stanoviska beztrestnosti následkem účinné lítosti. To jest též stanovisko naříkaného rozsudku. Na pretipohledávku jemu vůči firmě příslušející může se obžalovaný odvolávati ve směru scházejícího nedostatku zločinného úmyslu tím méně, ježto ani neprojevil nijak úmyslu, započítati ji na škodu jím firmě způsobenou. Tato pohledávka nemůže proto ani přispívati k beztrestnosti obžalovaného z důvodu §u 187. tr. z. Tajnost jest sice případně náležitostí

skutkové podstaty podvodu, nikoliv ale krádeže, a neměl tedy soud, aniž se musil obávat neúplnosti, žádné příčiny zabývat se touto stránkou činu obžalovaného. ... Že slovo »svěření« v nařikáném rozsudku vzhledem k právnímu stanovisku nalézacího soudu, jakož i vzhledem k jiným vývodům důvodů rozsudku nebylo míněno ve smyslu svěření dle §u 183. tr. z., nepotřebuje zvláštního výkladu.

(Rozh. kasačního soudu z dne 21. září 1916, č. j. $\frac{\text{Kr III 51/16}}{5}$)

—X—

Přehled rozhodnutí nejvyššího, správního a říšského soudu v jiných časopisech uveřejněných:

Právník = P. — Právnícké Rozhledy = P. R. — Allg. österr. Gerichtszeitung = G. Z. — Juristische Blätter = J. B. — Gerichtshalle = G. H. — Notariatszeitung = N. Z. — Jud. Suppl. = Judizielle Supplemente. — Příloha k min. věstníku = off. — Österreichisches Zentralblatt für die juristische Praxis = Z. Bl. — Österreichische Zeitschrift für Strafrecht = Z. Str. — Evidenzblatt für österreichische Gesetzgebung und Rechtsprechung = E. Bl. — Eisenb. R. = Österreichische Zeitschrift für Eisenbahnrecht. — Zpr. = Zprávy spolku českých advokátů v král. Českém v Praze. — Připojená čísla znamenají ročník a stránku přísl. časop., u min. věstn. běžná čísla rozhodnutí a u E. Bl. ročník a číslo sešitu. — m. n. = minist. nařízení; ř. = říšský zákonník číslo; z. = zemský zákonník číslo; v. = věstník min. spravedlnosti číslo; letopočty z tohoto a minulého století uvedeny jsou dvěma posledními ciframi arab., měsíce pak ciframi římskými.

Nejvyšší soud.

Ve věcech civilních.

Z práva občanského.

§§ 76. a 1022. obč. z. V případech §. 76. obč. z. zrušuje smrt zmocnitele bezpodmínečně plnou moc. 20 II 17, Rv II 51/17; off. 1824.

§§ 91., 93., 108., 117. obč. z. a §§ 49. č. 1, 50., odst. 1. j. n. Nároky manželky vůči manželovi na opatření slušné výživy placením výživného v peněžích nebo hodnotě peněžní dlužno v řádném pořadu práva uplatňovati. — Předmětná příslušnost soudů k jednání a rozhodnutí o těchto nárocích řídí se podle §. 49. č. 1. a §. 50. odst. 1. j. n. hodnotou sporného předmětu. Plenis. usnes. 16 IV 18, praes. 55/18; kn. jud. č. 253; Z. B. 18: 644; off. 1819.

§§ 91., 105., 1263. a 1264. obč. z. Manželka nemá nároku na zvýšení výživného při souhlasném rozvodu manželství smlouvou stanoveného pro změněné poměry. 26 II 18, Rv I 77/18; Z. B. 18: 648.

§§ 108., 117. obč. z. a § 382. č. 8. ex. ř. Pro vyměření slušné výživy manželce jest i v případě prozatímního opatření směrodatný majetek manželův. 5 III 18, R I 54/18; Z. B. 18: 595.

§ 110. obč. z. Neohlášené spolužití manželů po rozsudku o rozvod manželství nezrušuje jeho účinek. 27 III 18, R VI 22/18; J. B. 18: 389.

§ 159. obč. z. Dítě jest legitimováno popříti manželský původ svůj. 19 III 18, Rv III 36/18; P. 18: 261. (Viz praktický případ, str. 132).

§ 180. obč. z. (nového znění). Souhlas k adopci jedním manželem odepřený nelze nahraditi usnesením soudu. 23 I 17, R III 18/17; off. 1827.

§ 265. obč. z. a zák. 12. VII. 72, ř. 112. (Syndikátní zákon.) Stát jest bezprostředně zavázán nahraditi škodu, zpronevěřil-li poručenský

soudce sirotčí peníze, jež převzal přes stávající předpisy osobně. 9 IV 18, Bc II 1/18; Z. B. 18: 604.

§ 276. obč. z. a cis. nař. 16. IV. 16, ř. 103, zák. 2. VIII. 17, ř. 334, § 10. Pro nepřítomného k ochraně jeho práv proti nařízení k zajištění válečné daně možno ustanoviti opatrovníka. 14 V 18, R I 112/18; Z. B. 18: 651.

§ 372. obč. z. Neknihovnímu vlastníkovu přísluší vůči nepoctivému nástupci jeho tabulárního auktora vlastnická žaloba, zejména i žaloba publiciana. 20 III 17, Rv VI 32/17; off. 1835.

§§ 427., 1064. (1048.—1051.) a 1435. obč. z. Požadoval-li úřad zboží v čas, kdy kupci byl odevzdán list o vydání zboží na uschovatele, nikoli však zboží samo, nebyl-li kupec s přijetím v prodlení, může od prodávatele žádati vrácení předem zaplacené ceny kupní. 9 VII 18, Rv I 275/18; G. H. 18: 364.

§ 871. obč. z. (n. zn.). Nesrovnalost vůle s prohlášením: Omylné a ihned po přijetí in continenti opravené prohlášení není závazné. 20 III 17, Rv II 116/17; Z. B. 18: 652; off. 1823.

§§ 878. a 879. obč. z. Nepřípustné jest soudně uplatňovati nárok na zaplacení smlouvené odměny za vedení bordellu. 27 III 17, Rv III 54/17; off. 1832.

— Viz rozh. při §§. 53. a 54. poj. řádu níže.

§§ 878., 1431. obč. z. a cis. nař. 11. VI. 16, ř. 176. Prodej zboží ve válce z obchodu vzatého jest neplatný. Bylo-li zboží zabaveno při dopravě, jest kupec oprávněn žádati vrácení kupní ceny předem zaplacené. 30 XI 17, Rv II 225/18; Z. B. 18: 596.

§§ 880., 902., 1447. obč. z. min. nař. 31. I. 17, ř. 43. Při dočasném uzavření zboží jest smluvená povinnost dodati zboží toliko odložena, nikoliv zrušena. 30 IV 18, Rv I 140/18; Z. B. 18: 671; G. H. 18: 308.

§§ 902., 919., 1449. obč. z. Kdy jest doba splnění podstatnou součástí-kou smlouvy? 30 IV 18, Rv I 140/18; Z. B. 18: 671.

§§ 986. až 989. obč. z. Viz rozhod. při čl. 353. obch. z. níže.

§§ 1005., 1017., 1026., 1412. a 1392. obč. z.; zák. 25. VII. 71, ř. 76. Odstoupil-li manžel pohledávky k vybrání a použití v domácnosti bez formy, jest odstup ten po právu platný. 3 IV 18, Rv II 157/18; Z. B. 18: 598.

§ 1154. b) obč. z. Ustanovení §. 1154. b) obč. z. dlužno použití na služební poměr horníků nehledíc na zvláštní předpisy všeobecného zákona horního a zákona o bratrských pokladnách tento poměr služební upravující. — Použití §. 1154. b) obč. z. jest služebním řádem zřízeným po rozumu horního zákona tehdy vyloučeno, byl-li tento pro služební poměr v úvahu přicházející řád součástíkou pracovní smlouvy a pokud se jím upravuje otázka, pokud trvá smlouva, nebo že přestává povinnost zaměstnavatele platiti odměnu pro případ, že by zaměstnaný onemocněl neb utrpěl úraz, nebo pro jinou překážku osobní nemohl službu konati. Plenis. usnes. 2 VII 18, praes. 306/18; kn. jud. č. 256; off. 1834; rozhod. 23 VII 18, Rv II 229/18; J. B. 18: 387.

§§ 1174., 1435. obč. z. Peníz vylákaný za účelem předstíraného placení lze žádati zpět. 11 VI 18, Rv II 259/18; Z. B. 18: 656.

§ 1221. obč. z. Při určování výše věna nelze vzíti zřetel na vstoupnutí ceny malé usedlosti ve válce. 11 IX 17, R I 227/17; N. Z. 211.

§ 1297. obč. z. Viz rozhod. při »Ručení dráhy«, § 1. níže.

§§ 1299., 1311. obč. z. Hostinský ručí za úraz, kterýž utrpěl host následkem nedostatečného obsluhování osobní zdviže tím, že vstoupil do otevřených dveří zdviže dříve než tato dojela. 9 IV 18, Rv II 134/18; Z. B. 18: 601.

§§ 1313. a, 1315. (n. zn.) obč. z. Zaměstnavatel neručí za škodu způsobenou mimo poměr smluvní nepozorností jeho jinak spolehlivého služebníka osobě jiné. 12 IV 18, Rv II 48/18; Z. B. 18: 658.

§ 1320. (n. zn.) obč. z. Majitel zvířete neučí za poranění člověka zvířetem, není-li tu zavinění. 7 V 18, Rv II 192/18; Z. B. 18: 660.

§ 1325. obč. z. Na klesnutí hodnoty peněz při vyměření bolestného dlužno vzítí zřetel. 30 IV 18, Rv II 203/18; Z. B. 18: 661.

§ 1336. obč. z. Viz rozhod. při §§. 53. a 54. poj. řádu níže.

§ 1435. obč. z. Viz rozhod. při čl. 270. obch. z. níže.

§ 1438. obč. z. Viz rozhod. při §§. 232., 233. c. ř. s. níže.

Ručení dráhy § 1. a § 1297. obč. z. Dráha jest povinna nahraditi škodu za přiskřípnutí prstu cestujícímu dvěma vozu předčasně konduktérem zavřenými. 9 IV 18, R II 150/18; Z. B. 18: 657.

— § 2. a § 406. c. ř. s. Dodatečné zvýšení renty úrazové jest přípustné, nebyli-li při jejím vyměření vzat zřetel na okolnosti, jež na výši její teprve v budoucnosti budou mít vliv. 22 V 18, Rv I 219/18; Z. B. 18: 603.

Nař. o ochraně nájemců (cís. nař. 20. I. 18, ř. 21, § 7. č. 5. Ujiti příznivého zúrokování samo o sobě neospravedlňuje použití §. 7. č. 5. cit. nař. — Nařízení toto nezapovídá souhlasné zrušení smluv nájemních. 28 V 18, Rv I 240/18; G. H. 18: 324; Z. B. 18: 654.

— Ustanovení toto stanoví jen jediný důvod výpovědi. Tohoto není, chce-li pronajímatel byt jiné osobě proto přenechat, že chce současně s bytem i prázdný krám najmouti. 5 X 18, R III 15/18; G. H. 18: 378.

Z práva směnečného, obchodního, společenstevního atd.

Čl. 133. II. obch. z. Nepřátelství mezi proucími se společníky jest důležitým důvodem k ustanovení likvidatorů soudem. 16 IV 18, Rv II 151/18; Z. B. 18: 662.

Čl. 183., 216., 223., 224. obch. z. Účinek ustanovení stanov akciové společnosti, dle něhož nesmí míti žádný akcionář více než určitý počet hlasů: Hlasy odevzdané ve valné hromadě akcionářů osobami nastrčenými, na něž dal velkoakcionář vyhotoviti na jméno akcie jím svého času zakoupené, jsou neplatné. 5 III 18, Rv II 92/18; Z. B. 18: 607.

Čl. 266., 270. obch. z. Spolčení se s osobou druhou k provedení již ujednaného kupu a dalšího prodeje na společný účet: Nárok na složení účtů od vedoucího společníka. Za jakých podmínek nutno vzítí zřetel na námitku řetězového obchodu v revisi přednesenou? 15 I 18, Rv I 18/18; Z. B. 18: 663.

Čl. 270. obch. z. a § 1435. obč. z. Společník nemá nároku na vrácení vkladu do podniku společenského daného před skončením a likvidací podniku, a to ani tehdy, bylo-li ho použito proti úmluvě. 18 XII 17, Rv I 487/17; Z. B. 18: 664.

Čl. 319. obch. z. Ujednání kupu s výhradou »volných cen«: Pozdější změna cen jest pro kupce závazná, zejména převzal-li po jich sdělení zboží. 22 V 18, Rv II 248/18; Z. B. 18: 609.

—, 321., 357. obch. z. Teprve po zjednané smlouvě tržové při potvrzení nařízení dodávkového prodávatelem jednostranně za základ vzaté usance bursovni nejsou pro nároky z kupu směrodatné. — Směrodatné zásady pro vypočtení škody pro nesplnění při lhůtovém obchodu dodávkovém. 16 IV 18, Rv II 168/18; Z. B. 18: 608.

Čl. 336., odst. 2. obch. z. Dočasný nedostatek zlatých mincí jest pro odsouzení k placení dluhu na tyto znějícího nerozhodný. — Význam takového odsouzení: Možno platiti v mincích zemských dle hodnoty (v exekčním řízení) vyšetřené. 3 IV 18, Rv I 117/18; Z. B. 18: 667; N. Z. 18: 194.

Čl. 343., odst. 2. obch. z. Následky opomenuté specifikace kupcem. Tu stačí k průkazu řádně prodávatelem předsevzatého prodeje svépomocného místo průkazu plné identity zboží, jež dle uzávěrky mělo být dodáno, se zbožím prodaným důkaz, že předměty zvolené k svépomocnému prodeji jsou z onoho kruhu, z něhož kupec měl si voliti. — Při prodlení kupcově jest prodávatel oprávněn, aby po opětném marném vyzvání pod lhůtou a pohrození prodejem svépomocným učinil specifikaci na místě liknavého kupce. 26 II 18, Rv II 97/18; J. B. 18: 309; Z. B. 18: 668.

Čl. 353. obch. z. a §§ 986. až 989. obč. z. Není-li úředního kursu bursovního, dlužno cizozemské hodnoty peněžní přepočítávati na rakouskou měnu korunovou vyšetřením hodnoty (tržní ceny, čl. 353. obch. z.) v době pro ocenění rozhodné. Plenis. usnes. 30 IV 18, praes. 314/18; kn. jud. č. 254; P. 18: 234; off. 1825; J. B. 18: 355.

Čl. 354.—356. obch. z. Vymíněno-li výslovně, že musí být kupní cena ihned zaplacená a zboží ihned odevzdáno a přijato, jest udělení lhůty dodatečně, i když nejde o obchod fixní, povahou obchodu vyloučeno. 4 IX 17, Rv VIII 69/17; J. B. 18: 324; Z. B. 18: 669.

Čl. 380. obch. z. Speditér ručí podle čl. 380. obch. z. i před ujednáním smlouvy nákladní, přijal-li zaslané mu zboží nebo převzal-li listiny průvodní, jediné jeho k přijetí zboží oprávnující. 20 II 17, Rv II 79/17; off. 1837.

Zák. o společnostech (9. IV. 73, ř. 70) §§ 76., 77., 81., 85., 100. Nárok vystouplého společníka na vrácení vypovězeného podílu závodního zůstává nedotčen, i když před účinností výpovědi bylo usneseno rozpuštění společenstva. 16 IV 18, Rv II 133/18; Z. B. 18: 665.

Pojišťovací řád (22. XI. 15, ř. 343) §§ 53. a 54.; §§ 878., 879., 1336. obč. z. a § 503. č. 2. c. ř. s. Ustanovení pojišťovací smlouvy, že pojištěním u více společností stává se smlouva neplatnou, nemůže pro sebe uplatňovati pojištěný. — Smlouvou nelze se vzdáti soudcovského zmírnění konvenční pokuty. — K rozšíření důvodu nesprávného posouzení právního učiněnému teprve při odvolacím přelíčení, dlužno přihlídnouti, když nedoporoval tomu odpůrce. 22 I 18, Rv VII 483/17; P. 18: 263.

— § 74. Pojem škody povstalé »při vzbouření nebo ve válce«. 6 XI 17, Rv I 343/17; Z. B. 18: 619.

— § 120. Pojištění proti následkům z povinného ručení hostinského za odcizení a ztráty cestovních zavazadel hostí se vztahuje i na náhradu uloženou pojištěnému za zboží hostem přinesené, jež bylo podvodným způsobem vylákáno. 7 V 18, Rv I 188/18; Z. B. 18: 612. ,

Z práva sporného a exekučního.

§ 1. j. n. Místa obstarávající příděl mouky nejsou orgány politických úřadů, nýbrž válečného ústavu obilního. Spory s těmito patří na pořad práva. 7 V 18, R III 49/18; G. H. 18: 337.

§ 7. a) j. n. Rozepře druhu v §. 7. a) j. n. zmíněného, jež byly dne 1. července 1914 už u soudu zahájeny, dlužno od té doby samosoudci projednati a rozhodnouti. 3 IV 17, Rv II 115/17; off. 1829.

§ 43., odst. 1. j. n. V tomto případě nemůže soud, na kterýž věc nějaká byla převedena, odepřiti své příslušnosti ani tehdy, kdyby se nemohl ani výslovným ujednáním stran státi příslušným. 6 II 17, R II 29/17; off. 1830.

§§ 49. č. 1., 50., odst. 1. j. n. Viz rozhod. při §§. 91., 93., 108., 117. obč. z. shora.

§ 68. j. n. Sudiště zeměbranců a narukovaných náhradníků. 7 IV 18, R VI 35/18; G. H. 18: 313; Z. B. 18: 677.

— 73. a 74. j. n. K otázce příslušnosti pro osoby domobraneckou službou povinné. — I ve věcech nesporných rozhodně jest forum bydliště před domobrancovým nastoupením služby. Služba domobrancova není službou aktivní podle §. 68. j. n. 3 IV 17, Nd I 91/17; P. 18: 267.

§§ 182., 226., 503. č. 2. c. ř. s. Materiální či formální vedení procesu? Není to vadou řízení, byl-li opomenut dotaz za příčinou konkretisování všeobecného tvrzení. 26 II 18, Rv II 77/18; Z. B. 18: 648.

§ 190., odst. 1. c. ř. s. Přerušení revisní řízení po rozumu §. 190., odst. 1. c. ř. s. jest nepřipustné. 12 II 17, Rv III 164/16; off. 1828.

§§ 226., 235. c. ř. s. Uplatňovati různé důvody žalobní, jež se vylučují navzájem, jest nepřipustné. 5 II 18, Rv I 43/18; Z. B. 18: 679.

§§ 232., 233. c. ř. s. a §. 1438. obč. z. Žalovaným vůči nároku žalobnímu obranou namítaná kompensace vzájemné pohledávky jemu od žalobce příslušící nemá účinku zahájení sporu. 20 III 17, R II 74/17; off. 1836.

§§ 406. (179., 234., 236.) c. ř. s. Odsouditi k plnění, jež jest při vynesení rozsudku nemožné, jest nepřipustné. 6 XI 17, Rv I 394/17; Z. B. 18: 616.

§§ 416., 499. a 511. c. ř. s. I odvolací soud jest vázán právním posouzením dotýčných otázek svého usnesení záležitost do první stolice vracejícího a a to i tehdy, když mezi tím nastala v obsazení senátu odvolacího změna. Pojem »právního posouzení« podle §§. 499., odst. 2., a 511., odst. 1. c. ř. s. zahrnuje i právní ocenění prohlášení vůle, smluv a právních jednání. 30 I 17, R II 630/16; Z. B. 18: 679; off. 1820.

§§ 453., 236., 259. c. ř. s. V řízení o bagatelní žalobě zavedené jsou mezitímní návrhy na určení podle §§. 236., 259. c. ř. s. i tehdy přípustné, je-li při nich zájem na určení oceněn nad 100 K. — V těchto případech určuje se příslušnost a řízení a zejména opravné prostředky zvláště pro žalobu dle obnosu jejího a pro návrh určovací podle obnosu, kterým ocenila navrhující strana zájem na určení. Plenís. usnes. 18 VI 18, praes. 367/18; kn. jud. č. 255 (rozšíření judikátu č. 190); off. 1833.

§ 503. č. 2. c. ř. s. Viz rozhod. při §§. 53., 54. poj. ř. shora.

§ 510. c. ř. s. Revisní soud jest povolán, aby rozhodl ve věci samé ve všech případech, kde neuznává, že dlužno rozsudek odvolacího soudu prohlásiti za zmatečný, nebo že pro kusost odvolacího řízení třeba k vyřízení záležitosti nového líčení. 30 I 17, R II 630/16; Z. B. 18: 679.

Advok. řád. § 9. Dal-li advokát za trvání poměru plnomocenského podpis svého mandanta na procesní moc plnou připojiti úředníkem své kanceláře, nejednal proti stavovské povinnosti. ?; J. B. 18: 310.

— Opominutí obvyklého prokázání účty v dopise není způsobilé, aby tím porušena byla čest a vážnost stavu advokátského. To platí i o písemně vyhrůžce, že dovoláváno se bude soudu stavovského, nezmírní-li ohrožený advokát své nároky expensní vůči klientu advokáta oznámením hrozícího. 14 V 18, Ds VII 3/18; G. H. 18: 324.

Odpůrčí zák. § 32.; odp. řád § 8. a § 406. c. ř. s. Pohledávka, v jejíž prospěch byla žaloba odpůrčí podána, musí býti v čas podání žaloby vykonatelná, nezávazné jest, stala-li se pohledávka ta vykonatelnou teprve před vydáním rozsudku. 16 I 17, Rv II 1/17; Z. B. 18: 685; off. 1822.

§ 42. a § 47., odst. 1. ex. ř. Odložití řízení o přísaze vyjevovací jest přes to nepřipustné, že byla podána žaloba opoziční. 13 II 17, Rv II 43/17; off. 1831.

§§ 117., 118. (78.) ex. ř. Účinek právní moci schváleného účtu o vnučené správě: Pořad práva pro nároky, jež byly už proti účtu uplatňovány, ale zůstaly nepovšimnuty, jest nepřipustný. 30 IV 18, Rv II 295/18; Z. B. 18: 617.

§§ 128., 213. ex. ř. a § 526. c. ř. s. V řízení rozvrhovém dlužno zjistiti věcně i právně závazný, zákonem odůvodněný podklad pro rozhodnutí o

odporu. Rekursní soud jest vázán na toto zjištění; nové, třebaž jen doplňující přednesení v řízení rekursním není přípustné a nesmí býti na ně vzat zřetel. 7 V 18, R II 156/18; G. H. 18: 312; Z. B. 18: 682.

§ 216. č. 4. ex. ř. a cis. nař. 29. VII. 14, ř. 178, 15. II. 16, ř. 43, a min. nař. 9. V. 17, ř. 206. Přední hypotekární věřitel (ani erár pro převodní poplatky) nepožívá ochrany cis. nař. z 15. února 1916 č. 43. ř. z., a min. nař. z 9. května 1917 č. 206. ř. z., mohl-li jiným způsobem čeliti překážce nastalé cis. nař. z 29. července 1914 č. 178. ř. z. ku vydobytí starých nedoplatků úrokových od osob v §. 1. tohoto nařízení uvedených (na př. od solidárních dlužníků, kteří nepřínaleží této skupině) a opomenul-li tak z vlastní viny učiniti (§ 1297. obč. z.). 3 IV 18, R II 117/18; J. B. 18: 325; Z. B. 18: 676.

§§ 379., 381., 389. ex. ř. Osvědčení nároku a nebezpečí jsou nezbytnými předpoklady pro povelení prozatímního opatření. Při zažalování peněžitě pohledávky proti cizinci v tuzemsku jest okolnost, že rozsudek v cizině nemůže býti vykonán, pro vydání žalobcem navrženého prozatímního opatření nezávažná. 14 V 18, R II 173/18; G. H. 18: 325.

§ 382. č. 8. ex. ř. Viz rozhod. při §§. 108., 117. obč. z. shora.

§ 399. ex. ř. Lze-li věsti na pohledávku obstavenou exekuci zájmem, není to důvodem, aby obstávka zůstala po právu v rozsahu nemírném. 11 VI 18, R I 131/18; Z. B. 18: 684.

— č. 1. ex. ř. Jde-li o omezení vydaného opatření prozatímního, dlužno nejen na výši ohrožené pohledávky, nýbrž i na dobytelnost pohledávek za jistotu sloužících vzítí zřetel. 28 V 18, R II 185/18; G. H. 18: 325.

Z řízení nesporného, knihovního, konkursního atd.

§§ 27., 167. nesp. pat. Soudce pozůstalostní jest povolán ke skutečnému rozdělení jmění více opatrovcům patřícího a z neslosvatelných papírů cenných sestávajícího. 11 VI 18, R I 136/18; Z. B. 18: 671.

Vyrovnačí řád §§ 52. a 63. (1.); §§ 162. a 172. konk. ř. Není přípustné, aby soud rekursní vytykal, že potvrzeno bylo vyrovnání z jiných důvodů, než které byly ve stížnosti uvedeny. 23 IV 18, R I 92/18; Z. B. 18: 623; J. B. 18: 310.

— § 63. (1.) a § 174. (2.) konk. ř. Opomenuté předvolání jednotlivých věřitelů k vyrovnačímu roku není důvodem, z něhož by bylo lze vyrovnání odporovati. 23 IV 18, R I 92/18; Z. B. 18: 623.

Konk. řád. § 144. (1.). Kdy přísluší více věřitelům konkursním, kteří od mezicessionáře nabyli více pohledávek, jen jeden hlas? 22 V 18, R I 101/18; Z. B. 18: 620.

— a §§ 150. (5.) a 153. č. 3. Nestačí k použití §. 144., odst. 1. konk. ř., že více pohledávek pochází od téhož cedenta, nýbrž vyžaduje se, aby mu současně příslušely a tudíž tvořily jedinkou jeho pohledávku. — Odbytné a cesse s vyššími kvotami, než jaké byly nabízeny v soudním vyrovnání vnuceném, činí vyrovnání podle §. 150. odst. 5. a §. 153. č. 3. konk. ř. i v těch případech a vždy tenkrát nepřípustným, kdy vyrovnání mělo býti dojednáno za přispění jiné osoby, nebyly-li ony vyšší kvoty ospravedlněny stavem hospodářským úpadce v čas, kdy byly nabízeny. 29 V 18, R I 101/18; rep. nář. č. 269; off. 1826; J. B. 18: 372; G. H. 18: 365.

— §§ 150. (5.), 153. č. 1. Kdy dlužno odměně věřiteli za odstoupení jeho pohledávky cessionářem poskytnuté a kvotu vyrovnačí převyšující přiznati zvláštní výhody? 22 V 18, R I 101/18; Z. B. 18: 620.

— §§ 162., 172. Viz rozhod. při §§. 50., 63. vyr. ř. shora.

Ve věcech trestních.

Z trestního práva hmotného.

§ 87. tr. z. Zločin podle tohoto §u vyžaduje úmysl nejen ohledně jednání (opomenutí) pachatelova, nýbrž i k tomu, aby nebezpečí §. 85. lit. b) tr. z. označené bylo přivoděno. Pouhé vědomí, že jest možno, aby nebezpečí bylo způsobeno, nestačí. — Poměr ke skutkovým podstatám §§. 431., 335. a 337. tr. z. 11 XII 17, Kr III 191/17; off. 4474.

§§ 197., 199. a) tr. z., § 153. tr. ř. (§ 190. voj. ř. tr.) Falešná výpověď svědecká po sdělení dobrodiní zákona §. 190. voj. tr. ř. (§ 153. tr. ř.) učiněná tvoří zločin podle §§. 197., 199. a) tr. z., i když jest tu podezření, že svědek jest na činu trestném, pro kterýž jest vyslýchán, spoluúčasten. 7 XII 17, Kr I 302/17; off. 4477.

§§ 197., 199. d) tr. z. Přípustno jest potírání zjištění rozsudku, že nedostává se úmyslu poškoditi. Podle zákona není strana vázána na argumentaci provedenou v podání při ústním provádění těchto důvodů zmatečnosti materiálního práva. Zfalšování lístku na pobírání mouky v počtu osob vyživovaných a předložení ho za použití moučky nalezené za účelem, aby bylo více mouky přiděleno, jest schopným předmětem klamati a jest tím zákonem normovaný úmysl poškoditi — tu stát v dozíracím právu na přiděl potravín — uskutečněn. 26 II 18, Kr I 449/17; J. B. 18: 390.

§§ 197., 199. d) a 229., 531. tr. z.; zák. 26. I. 07, ř. 18, § 17., odst. 1. (o ochraně voleb). Falšování kontrolní listiny zřízené volební komisí k volbě obecního výboru není podvodem po rozumu §§. 197., 199. lit. d) tr. z., nýbrž přečinem §. 7. odst. 1. o čistotě voleb. Kdy promlčuje přečin ten? 10 IX 14, Kr V 139/14; off. 4459.

— a min. nař. 15. I. 16, ř. 15, § 5. Nesprávné udělení zprávy úřadu (§ 5. cit. nař. o úpravě spotřeby obilí a výrobků mlecích) za tím účelem, aby podloudně bylo nabyto zvýšeného výkazu mlecího, není podvodem, nýbrž podléhá potrestání úřadem správním. 23 X 17, Kr II 296/17; off. 4461.

§§ 197., 200. tr. z. Není tu podvodu pro nedostatek možnosti poškoditi, když bylo v ohlašovacím archu nepravdivě udáno, že se platí za byt zdarma užívány činže, aby tím bylo dosaženo zvýšení výživného o činži tuto. 28 XII 17, Kr I 495/17; off. 4465.

§ 199. a) tr. z. Není to falešným svědectvím »před soudem« (§ 199. lit. a) tr. z.), byl-li svědek v řízení vyhledávacím před brigádním soudem zapisovatelem v nepřítomnosti soudce vyšetřovacího vyslýchán 12 VI 17, Kr I 126/17; off. 4463.

§ 269. a) tr. z. a § 265. tr. ř. Odsouzení podle §. 269. a) tr. z. jest nepřipustné, předchází-li odsouzení pro trestní čin stejného druhu, zásadě sčítací (§ 173. tr. z.) podléhající a jsou-li tu podmínky §. 265. tr. ř. 9 X 17, Kr II 276/17; off. 4460.

§ 302. tr. z. K trestnosti činu dle tohoto ustanovení nutno prokázati pachateli zlý úmysl k pobuřování směřující. 15 II 17, Kr II 323/16; P. 18: 269.

§ 303. tr. z. Dle své podstaty jest tupení (stejně jako v §. 300. tr. z.) toliko prostředkem snižování; i tupení (Verspottung) předpokládá úmysl. Že si byl pachatel vědom, že jednání jeho nebo vyjádření jest způsobilé, aby předmět nějaký vydalo posměchu, netvoří ještě samo o sobě úmysl. 27 XI 17, Kr VII 55/17; off. 4469.

§ 335. tr. z. Viz rozhod. při §. 87. tr. z. shora.

— a §§ 338. až 392. tr. z. Poměr všeobecné podstaty skutkové §. 335. tr. z. k zvláštním podstatám skutkovým §§. 338. až 392. tr. z. Podřízený sám zodpovídá podle §. 335. tr. z. za nedbalé uschování a oddělení jedů,

i když poškozený sám jest spoluvinen, ano i pro případ sebevraždy. 29 X 17, Kr VII 36/17; off. 4464.

§ 337. tr. z. Viz rozhod. při §. 87. tr. z. shora.

— Zapomněl-li zřízenec ve službě železniční na předepsané povinnosti služební, jest za případné následky podle §. 337. tr. z. zodpověden. 29 X 17, Kr I 227/17; off. 4462.

§ 339. tr. z. Ustanovení tohoto nelze ani tehdy použití na vdanou ženštinu, když už po delší dobu žije odloučeně od svého manžela a nepochází-li těhotenství její od jejího manžela. 16 IV 18, Kr III 65/18; G. H. 18: 379.

§ 354. tr. z. Prodej léků lékárníkem a jeho zřízenci předpisům se přičící netvoří skutkovou podstatu přestupku §. 354. tr. z., nýbrž podléhá mimo případ §. 345. tr. z. (ve znění zák. z 18. prosince 1906 č. 5. ex 1907 ř. z.) potrestání politickými úřady podle §§. 41. a 58. cit. zákona. 28 XII 17, Kr II 368/18; off. 4472.

§ 431. tr. z. Viz rozhod. při §. 87. tr. z. shora.

Čl. V. zák. 17. XII. 62, ř. 8 ex 63, § 496. tr. z. Vlastnost veřejného úřadu přísluší jen představenstvu židovské obce náboženské, nikoli však také náboženské obci samé. 9 IV 18, Kr II 152/18; G. H. 18: 312.

Cís. nař. 25. VII. 14, ř. 155, § 4. č. 1. K použití tohoto ustanovení. Úředně uložená povinnost, aby odvedeno bylo kovové nářadí z domácnosti pro potřeby válečné, stíhá jen v nepřítomnosti vlastníka jeho zástupce; odepřel-li vlastník nářadí to odevzdati, není tu samostatné povinnosti zástupce jeho, aby odevzdal kovové nářadí. 27 XII 17, Kr II 320/17; off. 4476.

Cís. nař. 12. X. 14, ř. 275, § 4. č. 1. Lichva věcná spáchaná podle tohoto ustanovení tím, že obchodováno bylo chlebenkami zdarma nabytými. 10 XII 17, Kr IV 166/17; off. 4465.

Zák. 26. I. 07, ř. 18; § 7., odst. 1. (o ochraně voleb). Viz rozhod. při §§. 197., 199. d) tr. z. shora.

Z řízení trestního.

§ 153. tr. ř. (§ 190. voj. ř. tr.) Viz rozhod. při §§. 197., 199. a), 153. tr. z. shora.

§ 265. tr. ř. Viz rozhod. při §. 269. a) tr. z. shora.

§ 392. tr. ř. Pro poplatky ve věcech přestupkových soudem odvolacím znalci (k líčení odvolacímu předvolanému) přičknuté jest další pořad právní na vrchní soud zemský vyloučen. 8 I 18, Kr VI 201/17; off. 4471.

Správní soud.

Přímé daně osobní.

Výděleční daň zvláštní. Úroky z obnosů krytých kreditní hypotekou nejsou odčitatelný, když nebylo prokázáno, že zálohy nebyly poskytnuty jen na krátkou dobu mezi produkčním procesem a prodejem a po uplynutí této doby že plně byly splaceny. (§ 94., lit. c.) Nález z 26. září 1917, čís. 24.684.

Má-li valná hromada dle stanov zmocnění, by členům správní rady udělovala odměny, nejsou tyto odčitatelný. (§ 94., lit. e.) Nález ze dne 26. září 1917, č. 21.740.

Daň z příjmu. Příjem z akcií zdaní se onou dividendou, která byla vyplacena v roce předcházejícím roku bernímu, třebaž výplata se stala za rok uplynulý. (§ 156., odst. 1.) Nález ze dne 11. ledna 1917, čís. 511.

Bylo-li upuštěno od pachtu jednoho z více objektivně nesamostatných hospodářských pachtování koncem roku, tu přes to zdaní se rokem

příštím příjem z tétož. (§ 156., odst. 1.) Nález z 21. března 1917, čís. 7504.

I když daň z příjmu ukládá se dle přání poplatníka dle let hospodářských, platí pro odčitatelnost srážek stav počátkem roku kalendářního a na stav na počátku nového roku hospodářského. (§§ 156., 232.) Nález z 16. června 1917, čís. 8602.

Výlohy vzešlé přesídlením obchodníkovým do jiných obchodních místností v téže obci upravením zařízení dopraveného z bývalých místností obchodních, pokládají se při ukládání daně z příjmu za odčitatelné výlohy k udržení a zajištění příjmu ve smyslu ustanovení §. 161. čís. 1. i v tom případě, když toto zařízení bylo ještě ve stavu užívání schopném. Nález z 3. října 1917, čís. 19.097.

Skládá-li se společnost s omezeným ručením, která v Rakousku udržuje provozovárnu podniku, jen ze dvou společníků (manželů), tu pokládají se oba společníci za majitele výdělečného podniku a příjem plynoucí z podniku pokládá se za příjem z podniku výdělečného a ne za příjem z majetku kapitálového. Nález ze 7. července 1917, čís. 18.943.

Dává-li matka dceři, která jest samostatnou přednostkyní domácnosti a s matkou nežije ve společné domácnosti, pro ni a její nezletilé děti pravidelné roční příspěvky, tu jest příjemkyní tohoto příspěvku dle §. 172. a, odst. 2. čís. 1., jen dcera a ne více osob, takže, není-li tu jiných příslušných osob, platí se 10procentní přírážka pro domácnosti méně zatížené. Nález z 31. března 1917, čís. 7460.

Nevyhoví-li se příkazu, by rozložil se hrubý zisk na účtě zboží, nastávají následky kontumační dle §. 213. příp. čl. 20. výk. předpisu IV. (ve znění novely). Nález ze dne 10. března 1917, čís. 6303.

Prosté tvrzení strany, že nemohla zodpověděti dekretu pro těžké onemocnění, nevyučuje kontumace dle §. 213., když strana při tvrzení nepředložila důkazy neb jich nenabídla. Nález z 6. října 1917, čís. 25.757.

Byly-li poplatníku již při zodpověděni vyzvání dle §. 213. známy okolnosti, které by mohly případně dostatečně ospravedlniti nezodpověděni jednotlivých otázek a on jich ve své odpovědi neuvedl, tu nemá to na užití kontumačních následků žádného vlivu, když poplatník opomenutí to teprve v odvolání k platnosti přivede. Nález z 31. října 1917, čís. 27.976.

Příjem z obchodu, jehož majitel za roku berního zemřel, nepokládá se ve smyslu ustanovení §. 229., odst. 1. a 2., za zcela neb z části zaniklý, i když dědicové obchod co neirychleji uspořádají a obchod likvidují. Nález z 30. června 1917, čís. 11.331.

Úmrtím advokátovým zaniká příjem z advokacie objektivně aspoň z části, následkem čehož má platiti pozůstalost daň z příjmu předepsanou na zbytek roku úmrtí toliko v poměru zbývajícího příjmu k příjmu zaniklému. Nález ze 27. dubna 1917, čís. 11.332.

Vystoupí-li po prvním lednu roku berního společník z podniku s platností od 1. ledna roku berního, tu předpoklad, že prvního ledna roku berního tu byl ještě dosavadní pramen příjmu, odpovídá zákonu. Nález z 20. června 1917, čís. 15.745.

Vývody odvolání, že poplatník je v stavu, by v odpor vzal opravení svého přiznání ciferními příkazy, nelze pokládati za nabídnutí předložení obchodních knih. Nález z 26. října 1917, čís. 27.418.

Dávka z tantiem. Pod »smluvenými« příjmy, které má člen správní rady akciové společnosti, ustanovený dle smlouvy s pevným platem jako vedoucí ředitel, nerozumějí se příjmy, které mu plynou bez ohledu na smlouvu dle stanov jako orgánu společenskému, které tudíž podléhají dávce z tantiem. Nález z 31. ledna 1917, čís. 2201.

Vyplácí-li akciová společnost svým správním radům tantiému nekračně, tu v té okolnosti, že dávku z tantiem platí společnost z vlast-

ních prostředků, jest zvýšení tantiémy, i dlužno platiti dávkou z tantiém z příslušně vyšetřené zvýšené tantiémy. Nález ze 6. března 1917, čís. 5931.

Daň z válečných zisků. Příjem z tantiém jest pokládati při vyšetření základu jak pro daň z příjmu, tak pro daň z válečných zisků jako za příjem roku, v němž byl realizován, ne však za příjem roku, za který byla tantiéma poskytnuta. Nález z 19. dubna 1917, čís. 5636.

1. Posouzení otázky, zda vydobytí daně z válečných zisků jest ohroženo, jest věci úvahy finančních úřadů i vymyká se judikatuře správního soudního dvoru.

2. Příkaz na zajištění může býti vydán bez výsledku poplatníkovu a bez předchozího provedení důkazu.

3. Příkaz na zajištění nevyžaduje bližšího odůvodnění, že vydobytí daně jest dodatečně ohroženo.

4. Příznání příjmu není dostatečným podkladem k zjištění příkazu zajišťovacího.

5. Otázku, zda-li a pokud větší příjem z obchodu poplatníkovu neb z jeho účasti na společnosti s obm. ruč., zřízené v roce berním, pochází, nelze projednati v řízení zajišťovacím, nýbrž jen v řízení ukládacím. Nález z 30. října 1917, čís. 27.791.

Vyšší příjem poplatníkův (notáře) z jeho činnosti podléhá dani z válečných zisků bez ohledu na to, zda-li jest s válkou v příčinné souvislosti či ne. Nález z 16. listopadu 1917, čís. 29.176.